

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Orosházi HARANGSZÓ

IX. évfolyam 5. szám · 2002. advent-karácsony

Milyen karácsonyt?

Sokféle változat van. Van, aki azt mondja: kellemes karácsonyt! Van, aki boldog karácsonyt kíván. Akiket valamilyen szinten érintkezési vagy érzelmi szálak kötnék össze, a karácsony főnevet ilyenkor decemberben jelzősen adják tovább. Lehet ez puszta barátság, kedves ismeretség, jó szomszédság, vagy bolti eladó és a kedvelt vásárló kapcsolata. De lehet csupán udvariasságból fakadó gesztus: ha ilyen vagy olyan karácsonyt kívánunk valakinek, azt azzal a reménységgel is tesszük, hogy talán nekünk is hasonlóban lesz részünk. S persze a szeretet határozott szálai is keretet biztosíthatnak ahhoz, hogy milyen karácsonyt kívánjak a másoknak. Szülők és gyermekek, egymást szerető házastársak...

Milyen karácsonyt kívánjunk egymásnak? Mondjuk azt, hogy kellemes karácsonyt?

Mit jelent a kellemes jelző? Vajon mire gondolunk akkor, amikor így mondjuk: kellemes karácsonyt. Alighanem semmire. Csak legyen kellemes. Meleg a lakásban, jó ízű étel az asztalon, ital behűtve a hűtőben, s szórakoztató tévéműsor minél több csatornán, hogy kedv szerint válogassunk. Kellemes: elhessegetve minden rossz élmény, lefátyalva minden konfliktus, s érezzük az andalító hangulatot, kábuljon el egy kicsit az agyunk. Legyen minden kellemes. Legyen.

Vagy mondjuk inkább, hogy boldog karácsonyt?

Mit jelent a boldog jelző? Vajon mire gondolunk akkor, amikor így mondjuk: boldog karácsonyt!? Valószínű, ebben az esetben több a lelki elkötelezettség, az érzelmi töltet, mint az első esetben. Itt már az életünk égé-

szét értjük alatta, talán úgy, hogy legyen az életünk harmonikus, kiegyensúlyozott, s legyen honos szívünkben az elégedettség, a megbékélés, a nyugalom. Boldog, aki megtalálhatta önmagát zűrzavarjai között, s helyét a kaotikus világban, küldetését a jövő bizonytalanságában. Boldog, aki elmondhatja azt, hogy szeret és szeretik, nemcsak ad, de kap is. Ölel és ölelik, mosolyt és jó szót oszt, és kap vissza. S ez is nagyon jó. Boldog karácsonyt. Legyen.

De elég ez? Van, akinek igen. Minden az igényszinttől, az igényminőségtől függ. Van, akinek csak érzékszervi elégedettségre van szüksége, vágyainak kielégítésére. Neki elég annyi, hogy legyen kellemes, akár a karácsony is. Van, akinek ennél egy kicsit többre van szüksége, szeretne békében élni lelkében önmagával, vagy a környezetével, és megelégedettnek lenni családjával, munkájával. Szeretné látni saját és övéi gyarodását, anyagi, szellemi előrelépését, társadalmi érvényesülését, s annak materiális megnyilvánulásait.

Olyan is lehet, akinek még ez is kevés. Csak azért, mert egy titokzatos belső hiányérzet feszíti. Nem elég a kellemes, mert mértéktelenségünkben előbb vagy utóbb csömört és undort vált ki belőlünk. S a boldog is gyanússá lesz, éppen bizonytalan definíciója, meghatározhatatlansága miatt. Arról nem is beszélve, hogy ezek is csak szavak, üres szavak. Ahogy a templomajtóban olyan könnyen kimondjuk az ifjú, csillogó szemű párnak: sok boldogságot. Erre mondta valaki, egy is elég lenne, csak lenne.

Hát akkor milyen karácsonyt?

Mi lenne, ha azt mondhatnánk hitünkéből fakadóan, hogy Istentől áldott karácsonyt!? Legyen áldott, Istentől áldott, hogy emelkedett, mennyei fényben ragyogó karácsonyunk lehessen, ami sokkal több a kellemesnél, de még a boldognál is. Áldott karácsonyt, Istentől megáldottat. Mert az Istentől megáldott karácsony minden tekintetben nagyon gazdag karácsony!

„Ha engedelmesen hallgatsz az ÚRnak, Istenednek a szavára, ha megtartod és teljesíted mindazokat a parancsolatokat, amelyeket ma parancsolok neked, akkor a föld minden népe fölé emel téged Istened, az ÚR. Rád szállnak mindezek az áldások, és kísérmek téged, ha hallgatsz az ÚRnak, Istenednek a szavára.

Áldott leszel a városban, és áldott leszel a mezőn. Áldott lesz méhed gyümölcse, termőfölded gyümölcse és állataid ivadéka, teheneid ellése és juhaid szaporulata. Áldott lesz kosarad és süítőteknőd. Áldott leszel jártodban-keltesben!” [5Móz 28, 1–6]

Az „áldott” szó 91 alkalommal fordul elő a magyar nyelvű Szentírásban, az „áldás” szava pedig 16-szor. Legyen áldott a karácsonyi ünneplésünk minden évben egyszer, de első percétől az utolsóig, és legyen áldássá mindannyiunk számára. Mert ha áldott a karácsonyunk, akkor mi magunk áldássá válhatunk mások számára, és betöltöttük Istentől kapott csodálatos küldetésünket.

Minden kedves olvasónak áldott karácsonyt kívánunk!

RIBÁR JÁNOS

* * *

**ISTENTŐL ÁLDOTT KARÁCSONYT ÉS BOLDOG
ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK!**

Itt van a karácsony, itt van újra

Avagy feltűnő különbség a szabadnap és az ünnepnap között

Tudjuk-e, hogy karácsonykor mit ünnepelelünk? Persze, erre mondhatná bárki, hogy aki amit akar. Ez azért nem egészen van így. Sokféle felmérés volt már korábban is, hogy egy város, település (vagy akár ország) lakossága mennyire van tisztában az éppen soros ünnep tartalmával, és általában siralmas eredményt kaptak a felmérők. Végül is a munkaszüneti alkalmat – nevezik szabadnapnak is –, mindenki úgy tölti el, ahogy akarja, de attól az még nem ünnep, nem ünnepnap csak éppen szabadnap, vagy esetleg munkaszüneti nap. Ha szabadnap, akkor többet lehet aludni, tévézni (úgyis olyan remek a hazai tv-k „brotheres” kínálata, hogy érdemes vele feltöltekezni), de lehet esetleg barkácsolni, takarítani, kijavítani valamit, azaz: múlatni az időt. Azonban mindez nem ünneplés, csak a szabadidő múlatása, ilyenkor szokás mondani, hogy agyonütjük az időt. Ez, jól vagy rosszul megszervezett szabadidős elfoglaltság, mert a tétlenség nem sokáig szíveleli az ember. Valamit csinálni kell.

Egészen más az ünnep! Az ünnep sokkal több annál, mint a szabad idő agyonütése, „eltévészése”, elmúlatása. Az ünnepnek tartalma, és ennek a tartalomnak formája van. S ez a tartalom és forma csodálatosan hat az emberi lélek egészségére, erőtartalékára, hangulatára, kedélyére.

Az ünnepnek – mint minden ünnepnek – tartalma van. Ha nemzeti ünnep, akkor az a tartalma, amit az azzal a nemzeti ünnepkel kapcsolatos történelem közvetít a számunkra. Ha keresztyén ünnep, akkor az a tartalma, amit az ahhoz az ünnephez kötődő szentírási tartalom ad élénk. Ha az ünnepek bármelyikét megfosszuk a rá vonatkozó tartalomtól, akkor az ünnepből pusztán szabadnapot csináltunk, ami pedig a már emlegetett alvás, tévzés vagy egyéb elfoglaltság alkalma, pusztán szabad nap, ami csak úgy üresen – lelket üresen hagyva – elmúlik. Mind tartalmilag, mind formailag óriási különbség van az ünnepnap és a szabadnap között.

Az ünnepnap mindig tartalommal rendelkezik, méghozzá lelkünket építő tartalommal. Esetünkben itt van újra a karácsony, aminek a tartalmát megismerve és megszívelve ember mivoltunk minősége változhat nagyon pozitív értelemben. Hiszen karácsonykor a nagy ünnepi ok Jézus Krisztus, azaz Isten Fia megszületése, mintegy 2000 évvel ezelőtt. A bibliai történetben – mint az életünkben is – a sötétség és a világosság harca, küzdelme bontakozik ki előttünk, s bármennyire is erősnek látszódják a sötétség, kiderül, láthatóvá válik a világosság győzelme. Földi életünkben, a lelkünkben is itt van a küzdelem: a sötétség és a világosság közti

küzdelem, és éppen a karácsonyi történet mentén támaszt találhat a lelkünk, hogy a benne folyó küzdelemben a világosság lesz a győztes. Ez egy nagy hír!

Karácsonykor a sötétség mindenáron el akarta nyelni a világosságot. József – a nevelőapa – szívébe gyermeket váró jegyese látán majdnem beköltözött a sötét féltékenységre, és csak jóságából fakadt, hogy nem akart botránynyt. Azonban a szívből költöző sötét féltékenység helyett az álmában megjelenő isteni követre (angyalra) hallgatott inkább, hogy ismerje fel Máriaiban a megszületendő Messiás édesanyját, s töltsse be mellette a szolgálatot. Féltékenység helyett a szeretet győzött, az isteni követre hallgatva.

Nagy Heródes, a király, minden politikai és katonai eszközt bevetette, hogy likvidálja Betlehem újszülöttjét, és rettenetes, sötét vérengzésbe kezdett. Tette a sötétnél is sötétebb, ám azóta tudjuk, hogy sötét és gonosz tette diadalt nem jelentett a számára, csak azt, hogy alattvalói még jobban meggyűlöltek, az Úr Jézus pedig sértetlenül került ki karmai közül. Az egész történelem – az eddigi és az ez utáni összes század – számára hirdetve, hogy Krisztus ellenségeinek mindig csak látszatsikerei vannak, mert magát az ügyet, a szent ügyet megakadályozni nem tudják. Még a legfélelmetesebb politikai hatalom sem! Eddig még minden történelmi és politikai hatalom kettétört azon, ha Krisztusra rá támadt. Vagy vak, vagy történelemben járatlan az, aki ezt még nem ismerte fel.

Vagy milyen örömteli fellélegzés a munkában megfáradt emberi lélek számára a mennyei ragyogás! Kinn voltak a pásztorok az ég alatti szabadban, nyájukra vigyázni, és bizonyára olykor már unták magukat, vagy fáradtak voltak a rablók és a vadállatok szívós léte miatt. S egyszer csak valami nagy gyönyörűség tölti el a lelküket, amikor angyalok zengő énekét hallják, és a jó hírt a Megváltó megszületéséről. Ilyen ünnepi boldogság töltheti el bárkinek a szívét, aki személyes életében éli át a Megváltó megszületését, megértve, hogy nemcsak a múlt egy régi és különös pillanatáról van szó, hanem hogy neki személyesen is, az életébe beleszületett a Megváltó. Az ünnep igazi tartalma, hogy az elszürkült életünkben minden más fénybe kerül, és megfényesedik a megkopott szeretet is, mert az Isten szeretete árad szét a megfáradt és elszürkült szívekben, a sokszor kihűlt, megfáradt vagy megkeményedett szívekben. S ilyenkor kienged az ökölbe szorított kéz, lazul a görcsös élet, mosoly suhan át a marcona arcon – hát ez az ünnep.

S a tartalom mellett ott a forma is. De a forma igazán csak akkor lehet hatékony, ha

behatol a lélekbe a tartalom, az ünnep tartalma. Tartalom nélkül van szabadnap, munkaszüneti nap, üresség. Legfeljebb egy krimivel több, de a lélek ásító hiányérzete is egyre több. Csak nem szabad bevallani, helyette marad az ünneptelen nyugtalanság, amit csilapítani kell szájon át, szilárdal vagy folyékonnyal.

De az ünnep... felelem, megtisztít, megújít... a maga szent tartalmával. S akkor a szent forma is szükségletté válik. Elmenni a templomba, hallani a jó hírt, sokakkal együtt hallani az igét! Az igét az Isten szeretetéről, kegyelméről, újat adni akaró gesztusáról. Együtt lenni sokakkal, ott a templom boltíve alatt, tudva, hogy nekünk így megnyílt a mennyei boltív, mert Krisztus eljött a mennyországból ide hozzánk. Isten Fia megszületett, s az élet sokkal több, mint szabadnapok és munkanapok pusztán váltakozása, mert az élet a legcsodálatosabb emberi vállalkozás, amit csak el lehet képzelni ennek a földnek a hátán, ebben a kozmoszban. Gyönyörű lehet a csillagok világa, de az emberi élet a legnemesebb jelenség az összes jelenség között.

S karácsonykor újra és újra az emberi életnek ezt a páratlan nemességét akarja visszaadni az Úristen, aki úgy szerette ezt az (ember)világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. [Jn 3,16]

Óriási különbség van a szabadnap és az ünnepnap között!

Szabadnapon csak múlik az idő, elmúlik, vége, menni kell dolgozni.

Ünnepnapon pedig telik az idő! Telik az időm, telik a lelkem ideje, azaz telik a lelkem mindazzal a szépséggel, örömmel, tisztasággal, harmóniával, amit az ünnepnap ad élénk. Telik hittel, szeretettel, reménységgel, hűséggel, kitartással, s amikor újra mennem kell dolgozni, láthatom, hogy feltöltekezett a lelkem. Feltöltődött a lelkem – mert ünnepem volt, nem pusztán munkaszüneti vagy szabadnap. Ünnepem volt a szó jeles értelmében, lelket tápláló, felöltöztető ünnepem.

Ünnepnap: a tartalom teszi ünnepé azokat a napokat, amikor éppen hivatalosan nem kell munkahelyre loholni. A tartalom és annak formája. A tartalom Krisztus születésének evangéliuma, Isten mentő szeretetének megújítási akaró jó híre, és mindennek a formája az együtt ünneplő gyülekezet, Isten népe, az anyaszentegyház.

RIBÁR JÁNOS

* * *

Adventi gondolatok

Vannak ismerőseim, akik az egyházi esztendőben az adventi időszakot szeretik a legjobban. Többet jelent ez számukra, mint a szentesti betlehemi csoda átélése keresztyén testvéreik körében, a meghitt családi ünneplés vagy a száncsengős karácsonyi hangulat. Sokáig nem tudtam, miért is lehet már november végén lelkesedni, hiszen még olyan távol van az „Úr érkezése”. Az elmúlt években már határozottan kezdtem meglátni az adventi hetekben rejlő kincs csillogását, s mostanában még nyilvánvalóbbá válik ezeknek a napoknak az áldásos volta.

Nem tagadom, hogy természetemnél fogva nem tartozom a türelmes emberek közé. Nem szeretek várakozni sem a buszmegállóban, sem bármilyen eseményre túl korán érkezni. (Ebből sajnos adódik késés is, de bevallom, azt nem érzem annyira nyomasztónak, mint az üresen eltelt idő tétlenségét.) Amióta keresztyénként élem az életemet, az Úr Jézus rámutat hiányaimra, csiszolni való durvaságaimra. Gyakran imádkozom, hogy tudjak megfontoltabb, ráhagyatkozóbb lenni, higgadtan várni az Úr szabadítására, az Ő munkálkodásában bízni. Hiszen olvashatom az evangéliumban, hogy „magától terem a föld” [Mk 4, 28], tehát nem a földműves igyekezete függvényében bújik elő a sarj! Sőt is abban biztos lehetek, hogy aki valaha is megszívlette a „Légy csendben és várj az Úrra” zsolttárverset [Zsolt 37,7], az nem szégyenült meg. De ezeknek az igéknek a mélyre hatolása, életté válása nem történik máról holnapra, főleg olyan keresztyének esetében nem, akik hozzám hasonlóan többet tesznek-vesznek, és olykor nagy erőfeszítésre van szükségük a várakozáshoz. Milyen jó, hogy engem is, és minden túlzottan tette kész testvért ebben is tökéletesíteni akar és tud az Úr!

Bár „századok jönnek, s hamar el is tűnnek”, és tagadhatatlan, hogy az öregedési folyamat alól nem lehet kibújni, örömmel szabad látni a múlt időben is Urunk szeretetét. Az egyházi esztendő múlásával bölcsébbé és érettebbé lehet válni, hiszen Istenünk – igéjén keresztül – megtanít arra, hogy mikor kell szólni, és mikor tanácsos hallgatni, mely helyzetben kell cselekedni, és mikor szükséges előre tervezni, akár a részleteket megvitatni. Ezek a hetek abban képesek nekünk segíteni, hogy lelki életünk is erősödjön, benső emberünk megfontolt, ne szétszórtan kapkodó legyen. Ezt azonban csak akkor érzjük el, ha van időnk és elég bátorságunk négyeszközt lenni az Úr Jézussal. Advent = ajándékba kapott idő az ige fölé hajolni, kezeket összekulcsolni, térdet hajtani, a lelket felemelni... A mostani napok hátterében ott húzódik a kérdés: vajon igazán vágyakozom-e a türelmes keresztyén életre, vagy pedig csak áhítozom utána, de ha már tenni kell érte, ak-

kor nem teremtem meg a feltételeit annak, hogy a lelkemet áthassa a felülről jövő, átforgató erő? „Nem elég a jóra vágyani, a jót akarni kell...” [Váci Mihály]

Az adventi koszorún fellobbanó gyertyafények a Lélek tüzeire hívják fel a figyelmet, s a Szentlelket csak kérni kell, s adatik! Így hát nem elegendő annak ismeretében lenni, hogy a türelmesség a Lélek gyümölcse, és óhajtani: bárcsak az én életem fáján is teremne. Éppen ezért, ha csak ott van az asztalon a szép adventi koszorú, de semmi jelentőséget nem hordoz, nem figyelmeztet, nem készítet legalább egy fohásznyi Istenre tekintésre, akkor jaj nekünk. Jaj, ha csak külsőség és hangulat az advent, de tartalmatlan, céltalan, hasznát vesztett. Mert akkor az idő tényleg nyomasztóan szalad, a „perc-emberkék dáridója” [Ady] rettenetes haláltánc... Milyen jó, hogy Urunk ad időt, és alkalmakat a türelmem megszerzésére és szemet, hogy ezeket a pillanatokat észrevegyük, s kihasználjuk!

Advent, eljövétel. Jézus Krisztus, az Ige testté léte, a legmagasabb perce az emberiség történelmének! Ezek a hetek Miatta telnek meg fénnel, reménnyel. Otthonunk, szívünk-lelkünk díszbe öltözik, egy csoda kibontakozása elevenedik meg előttünk, s annak részesei lehetünk. „Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek.” [Tit 2,11] Mostanában sokat gondolok Máriára, Megváltónk édesanyjára. Milyen különös várakozás tölthette be azt a fiatalasszonyt! Gyermekét várta, Aki azonban az egész világ Ura! Pedig már az első tény is lélegzetelállító és halálra indító, könnyet csal a szemünkbe.

Hítvesemmel együtt napjaink tele vannak egy közeli, beteljesülő reménységgel, mely megszépíti életünket. Kedves asszonytestvérek közül már megannyian átéltek ennek a csodálatosan örömteli várakozásnak a szépségét, titokzatosságát. Családok – hozzánk hasonlóan – tervezgetve várták gyermekük világra jöttét, aki titkon formálódik hosszú hónapokon át. Most értettem meg igazán a türelmem fontosságát, a megfontoltság értékét! Az elmúlt hónapokban jöttem rá, miért jó, ha hetek tucatjai telnek el a készülődéssel, és mindent higgadtan számba vehetünk. Egyszerű a magyarázat: formálódhat a lelkünk, így készülhetünk egy újfajta életre, egy új szerepre. Ezért ezen az adventen kétszeresen is boldog reménység tölt el bennünket. Mi tudjuk, mire, kire várunk. Milyen jó, hogy Urunk hétköznapi életünket, testünket, sorsunkat használja fel abban, hogy még közelebb vonjon magához, képessé tegyen meglátni a türelmem hasznát, áldását. Milyen jó, hogy Urunk mindent felhasznál igéjének, a messiásváró nép életének megértéséhez!

Oly sokan mégsem úgy néznek az egyházi év első nyeg hetére, ahogyan most mi.

Nem szabad felednünk, hogy vannak keresztyén testvéreink, felebarátaink, akik számára ez az advent a göröngyös út része, s az, amit valójában közvetíteni akar, most úgy érzik, nem nekik szól. Mert bár eddig kitartóan, várva várták az Urat, de nem tapasztalták meg, hogy „Ő lehajolt hozzám...” [Zsolt 40,2] Elgyötörték, s várják a betegség megszűnését, hogy tagjaikból a kínok eltűnjenek. Bízna abban, hogy egyszer csak betoppannak régen látott családtagjaik, és enyhülhet lelki bánatuk. Tanácstalanok, s várják a családi konfliktusok, munkahelyi félreértések rendeződését. Magányosak, boldogtalanok, s várnak, vágnak egy szerető társra, reményeik beteljesedésére, Isten útjainak megértésére. Idősek, s talán egy szociális otthon vagy egy sötét szoba sarkában – mint már évek óta – várnak a könyörülő Istenre, Aki elhozza a halál óráját. Szegények, s a csodát, a kivezető utat, a mentő kezet várják. Megaláztak, kintaszítottak, s kíváncsognak egy meleg fészekbe, egy biztonságos otthonba. Éheznek és fáznak, nincs munkájuk, azon túl, hogy testi szükségletek megelégtetéséért kiáltanak, várnak a megértésre, egy jó szóra... Testvéreink ők is, akiknek nem olyan szép az adventjük, mert nem jut adventi koszorúra, gyermekeik számára csokimikulásra és karácsonyi ajándéokra. S vannak köztünk, körülöttünk testvéreink, akiknek bár látszólag minden megadatik az ünnephez, de a decemberi hetek során inkább a keserűséget, semmint a szívet melengelő készülődést élik át.

Milyen jó, hogy Urunk senkit sem vár hiába, egyikünket sem küldi el tires kézzel. Milyen jó, hogy advent után biztosan eljön a karácsony, a beteljesedés! Az egész földi életünk egy advent, egy messiásvárás. Óhajtjuk, hogy Ő jöjjön közelebb, teljesítse rajtunk ígéreteit. Aki nem csak vár, de kér, s megérkezése után mindvégig kitart Mellette, az az életútjára visszatekintve nem keserű, és nem mondja magát nélkülözőnek, megtört életű koldusnak, hanem hittel vallhatja a földi élet küzdelmei után: „Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, azt készítette el az Isten az őt szeretőknél.” [1Kor 2,9]

„Várj ember szíve készen, Várd Isten Harcosát,
Ki üdvösséged leszen, És békességet ad.
Fényt, éltet hozva jó, Megtört az ősi átok,
Kit vágyakozva vártok, betér hozzátok Ő.”
[Ék 140/1]

LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN

Szerelem, szeretet, bálványok

Közeleg a karácsony, Krisztus születésének, Isten szeretetének az ünnepe. De aktuális az emberi szeretetről és szerelemről pszichológiai, lélektani vonatkozásban is megemlékezni.

Előljáróban érdemes megjegyezni a magyar nyelv finomságát, mert mi különbséget teszünk a szerelem és a szeretet között. Mind az angol (love), mind a német nyelvben (Liebe) azonos szót használnak a szerelemre és a szeretetre, nincs külön, megkülönböztető szavuk. Ennek valószínűleg az az oka, hogy ezek gyakran „keveredve”, egymásba olvadva jelennek meg. Hol az egyik, hol a másik van túlsúlyban.

Nézzük először is, hogy mi a szerelem és a szeretet? Mindkettő fizikailag megfoghatatlan, anyagiatlan, szellemi. A szerelemnek és a szeretetnek – mint egymásba olvadhatónak – célja a fajfenntartás biztosítása, a szaporodás útjának örömtelivé tétele. Viszont tudjuk, hogy az agynak van egy hormonszerű vegyülete (terméke), a dopamin, a „boldogsághormon”, ami örömet, boldogságérzetet vált ki. Tehát mégis van anyagi vonzata a szerelem-szeretetnek? Tévedés, mert nem a dopamin hozza létre a szerelem-szeretetet, hanem fordítva, a szeretet fokozza a dopamintermelést, akár kétszázszorosa is.

A szerelem, bár gyökere a fajfenntartásban leledzik, mégsem merül ki a szexuális kapcsolatban. Ha csak a szexuális ösztönök harmonikusak, akkor erotika jön létre. Viszont, ha magasabb lelki érzelmek is járulnak a szexualitáshoz, akkor azt szerelemnek nevezzük. A szerelem érzelmi tartalma azonban mulandó, nem tartós, azaz, még a házasságban is vesztit erejéből. De a magasabb érzelmek kevesebbet veszítenek és a szerelem szeretetbe megy át. Ez a jó házasság titka, a boldogsággyökere.

Mind a szerelem, mind a szeretet „vakká” tehet. A vak szerelemben az érzelmek uralkodnak a gondolkodás felett és az ember hajlandó a szerelmi partner hibáit elnézni, így lesz abból „bálvány”. A partner hibáira csak akkor figyel fel a vak szerelmes, amikor a szerelem szűnőfélben van. Ez nem a szerelem minőségében, hanem annak erősségében való változást jelent. A szerelemhez hasonlóan a szeretet is lehet vak. Például az anyai szeretet elhomályosíthatja az ítélőképességet, a rosszul sikerült (félresiklani hagyott) gyermek hibáival szemben. Így a szeretetnek is megvan a maga „bálványa”.

A pszichológia a szerelmet a következőképpen jellemzi: „A szerelem varázslatos, egyedi és megmagyarázhatatlan érzés annak, aki átéli.”

A lélektan megpróbálja leírni és osztályozni a szerelem válfajait, mert a szerelemnek több fajtája van, azaz az emberek nem

egyforma felfogással és elvárással bocsátkoznak bele a szerelmi kapcsolatba. Az egyik ismert osztályozás hatféle szerelmi alaptípust ír le:

– A szenvedélyes szerelmet erős fizikai vonzalom és heves érzelmek jellemzik.

– A játékos szerelem nélkülözi a mélyebb érzelmet, az ilyen ember sokszor több viszonyt is folytat egyszerre.

– A barátságyszerű szerelem lassan fejlődik ki, és szintén nem jellemző rá a viharos szerelem, bár egyértelműen vonzalmon alapszik.

– A gyakorlatias szerelmes olyasvalakit keres, aki megfelel az általa előre megszabott feltételeknek. Ez nem okvetlenül ún. „hozományvadást” jelent, csak célratörő igényű.

– A függőségben élő szerelmes szinte megszállította a kapcsolatnak, és gyakran feltételessé gyötöri, mert fél attól, hogy elveszíti a partnerét.

– Az önzetlen szerelmes önfeláldozó, és az a célja, hogy többet adjon, mint amennyit kap.

Amint látjuk, a pszichológia is foglalkozik a szerelem-szeretet fogalmával, amely két dolog – legalábbis idővel – összeforr. Mi is hát a szeretet? A szeretet-szerelem a másikba investálás egyik formája, amellyel a másik sorsát a magunkéhoz kötjük, problémáját a magunkéval azonosítjuk, sőt annál fontosabbnak is tartjuk.

A szerelem a költöket is megihlette, s nem is csak napjainkban. Erre Gyöngyösi István (1624–1704), kora legnagyobb költőjének a szerelemről írt verse igazán jó példa:

*A Marssal társalkodó
Murányi Vénusz (részlet)*

*Az szerelem előtt nincs, ki elbújhasson,
S ennek erejével, s tüzével bírhasson,
Ellene bár erős bástyaként állhasson,
Nincs oly erő, az kin ez bé ne hághasson...*

*Szárnya, tüzei s nyila van a szerelemnek,
Gyors, erős, s haragos, nem enged senkinek,
Széles e világon nagy hatalma ennek,
Nem állhat ellene senki az erejének.*

*Ha szaladsz előtte, elér szárnyaival,
Ha ellene állasz, meggyőző nyilaival,
Mint az prédáló tűz, úgy jár lángjaival,
Az egék sem bírnak ennek hatalmival...*

A szerelmes szeretetre Faludi Ferenc (1704–1779) a „Téli éjtszakák” című írásából vett részlet a legmegkapóbb példa: „Németországban Conradus császár egy város alá méné hadi táborával. Ezt úgy megerősítette népével, hogy a megszorult erősség kifogyván élésből és semmi külső segítséget nem remélhetvén, kéntelen vala véle, hogy megadná magát. Bé méne a győzelmes császár, tér-

den állva várta az összecsoportozott asszonyt, arra kérvén, hogy semmi bántódásuk ne lenne. Megkegyelmezett nékiek, megengedé, hogy kimehetnének szabadon, és amit hátukon elbírhának legjobb kincsekből, azt is kivihették. Az asszonyok egyébrez nem nyúlván, férjkehez sietének és ki-ki maga urát mint legdrágább kincsét vállára vévén úgy hordozóskoda ki és megmentvén vele a veszedelemtől. Széles e világon nem lehet ennél világosabb példa. A császár megdicsérte őket, és mindet szabadon engedé.”

Mondhatná valaki, hogy az ilyen szerelem-szeretet már a múlté. A mai kornak csak a futó szerelem a jellemzője. Nincs igaza, mert ha jól megnézzük, láthatjuk, hogy számosan élnek házassági kötelékben, szerelemből szeretetbe átváltott életet. Ugyanis a csak szexuális kielégítésre létrejött „párkapcsolat” nem szerelem, csak erotika és nagyon is mulandó.

Adja az Isten, hogy minél több szerelmesen szerető házasság jöjjön létre, és legyen boldog családi életté, az Ő dicsőségére.

DR. KISS A. SÁNDOR

A Harangszó újság életfeltétele: nem csak az adakozás

Szerény kis újságunk adományokból tartja fenn önmagát, ezért most is szeretettel kérjük a Kedves Olvasókat, hogy amennyiben fontosnak érzik újságunk létét, támogassák létezését. Nemcsak adakozással, hanem azzal is, hogy olvassák, és segítik terjeszteni. Nagyon fontos lenne, ha olyan evangélikusokhoz vagy volt evangélikusokhoz is eljutna ez a lap, akik nem ismerik gyülekezetünk életét, és éppen ezért téves elképzeléseik vannak, például az anyagiak kezeléséről vagy a lelkészek munkájáról.

Természetesen az adakozás is nagyon fontos, de újra és újra meghatódva adunk Istennek hálat, és mondunk köszönetet tág szívű testvéreinknek, hogy mind ez ideig fenntarthatott szerény lapunk.

Tehát egyszerűen azzal a kéréssel fordulunk minden jó szándékú olvasónkhoz, hogy adja tovább a lapot. A templomból vagy Koszorusz Oszkár könyvesboltjából egyszerre több példányt is el lehet vinni a továbbadás céljából. Mindenkinek köszönjük a segítségét!

Kezdetben volt az ecclesia inspectora...

A lábbi írásunkban természetesen az egykori egyházközségi felügyelőkről szövelünk, akiket 150-200 éve az eklézsia inspektorának neveztek. Kicsit szomorkodhatunk azon, hogy 1818 előtt nem vezették az orosházi evangélikus egyházközség jegyzőkönyveit, hiszen az emlékezet fakulásával így sok minden feledésbe ment.

Jeles egyházjogászunk, Boleratzky Lóránd szerint az evangélikus egyházközségi felügyelői tisztség a római katolikus patronátusi intézményből fejlődött ki. Az evangélikusság megmaradásáért még az 1700-as években is élethalálharcot kellett vinni. Az egyházközségeket vezető lelkészek ennek érdekében igyekeztek megnyerni egy-egy, jelentős anyagiakkal rendelkező földbirtokost vagy komoly kapcsolatrendszerrel bíró, magas tisztséget betöltő világi egyháztagot, aki szívügyének tartotta az egyház érdekeit és hozzájárult a hitgyakorlás feltételeinek biztosításához.

Még mindig és újra temető

Szeretnénk mindenkinek a tudomására hozni, hogy az alvégi és a felvégi temetőnk 2001. január 1-jével, (azaz 2 évvel ezelőtt) kezelésre, működtetésre kiadtuk a Rekviem Temetkezési Vállalatnak (Lászlóffyiné Bt.), ami azt jelenti, hogy a temetővel, sírhelyekkel, szeméttel, s hasonlókkal kapcsolatosan a temetkezési vállalathoz kell fordulni. A temető gondnokai nem az evangélikus gyülekezet alkalmazottai, és a temetőben folyó munkákért, történésekért nem a gyülekezet vezetősége a felelős. Egyetlen téma tartozik a Lelkeszi Hivatalra, a sírhelyek érvényessége, és megváltása. A sírhelyeknek pedig törvényesen meghatározott ára van. Az átlagos sírhely (nem kriptá, nem urnafal) megváltási ideje 25 esztendőre szól. De nem érdemes új sírhelyet előre váltani, mert a temetés időpontjában az akkor adott érvényességi időtartamhoz annyi esztendőt kell hozzá adni, hogy a temetés időpontjától számítva újra 25 esztendeig legyen érvényes a sírhely. Természetesen ez egyéni döntés, s bárkinek joga van előre váltani sírhelyet, de tudomásul kell venni azt a pénzbe kerülő tény, hogy a temetés idején úgy kell újra váltani a sírt, hogy a temetés tényétől számítva újra 25 évig legyen érvényes a sírhely.

A fentebb említett, 1818-ban megkezdett jegyzőkönyv (26–34. oldal) taglalja „Az Helybéli Inspectorokat illető Rendszabások”-at. Ebből az eddig publikálatlan anyagból adunk közre most némi ízelítőt, figyelembe véve a terjedelmi korlátokat. Az érdekes írás már a bevezetőjében megállapítja: „ott jól kormányoztatik a dolog, ahol az Elöl Járók teljesitik kötelességeiket és a Polgárok is illendő Indulattal viseltetnek erántok.”

Ízes megfogalmazásban adják hírül, miért fontos az új törvények megalkotása: „minnek utána az idő és a dolgok környüül állásai megváltozván, szükségéses volna a Törvényeket is ahoz alkalmaztatni, szükségéses egyszersmind [...] minden dolgoknak s Ekklesiának Kormányzására irott Rendszabások adattassanak...”

Négy cikkelyben foglalták össze a felügyelők feladatait, melyek közül az első: „Az Helybéli Inspectornak kötelességei azon Ekklesia eránt, melynek Inspector.”

Már az első mondatban leszögezik: az inspektor „Választása ez Ecclesiának Szabad voksaí által történik, és ez tiszteletbéli Hivatal, melyet nem valamely nyereség kedvéért, hanem a vallásnak Szeretetéből tulajdon betsületéért és az Istennek dicsőségeért viseli.”

Szabályozták az egyházközségi gyűlés összetételét is: „Áll pedig azon Gyűlés a Földes Urakból, ha ők a mi vallásunkon lévőek, kik az Ekklesiának nem Urai, hanem Tágjai és Táplálói, azt tanátsal és segedelemel tartják, ápolgatják, a Lelki Pásztorokból, Professorokból, Oskolai Tanítókból, más tisztes Férfiakból, kik az anya és mellek Ekklesiának Elöl Járói, a népséghez holl több, hol kevesebb számu Tágokból, kik szokás szerént a nép által választattnak.”

Az eklézsia inspektorának komoly figyelmet kellett szentelnie a helyi – akkor még csak négyosztályos – elemi iskolára: „Az oskolákra olyan gondja légyen, hogy a Lelki pásztornak bé folyásával olly rendelkezéseket tégyen, hogy az oskolába járható iffjuság mindnyája oskolába járjon, ott ara taníttasson, és olly móddal amit, és a melyet a Tanítványoknak korok, és állapotok kíván, hogy a Tanultaknak egész életekben hasznát vehessék.”

Az egyházközség megfelelő anyagi helyzetéről való gondoskodás is a felügyelő egyik elsődrendű feladata volt. Ő javasolta a kurátorok (gondnokok) választását: „Jó Lelki esméretü, jó hirü s nevü férjfiakat vállasztatt az Előkellők közül Curatoroknak: mely tisztes hivatal...” Továbbá: „Két Záru ládat szerez, melynek egy kultsa egyik, a más pedig a másik Curator gondviselésére bizattatik.

Mivelhogy az Ekklesiának és oskoláknak boldogulása nagyobbrészent a gazdag adakozásokon épül; minden kitelhető módon azon iparkodjon, hogy az Ecclesia kasszája napról napra nevedkjen, és bővebb adakozásokkal szaporittván virágzó állapotra hozattasson.” 1815–1833-ig Tóth Ferenc, Sárközi András, Szepesi Mihály, Kraj-

csovitz János és Csizmadia András voltak helyi gondnokok.

A második cikkelyben felsorolja a felügyelő kötelességeit a lelkipásztorok, professzorok (teológiát vagy más egyetemet végzett tanárok) és tanítók iránt. A vezetőben megjegyzi, hogy az inspektorok „az Ekklesia új Lelki Tanítójának [lelkipásztor] választásában első Vóksa van.” A „Predikátoroknak, Professzoroknak és oskolai Tanítóknak az illendő Tisztelet és betsület meg adattasson, az Inspector tulajdon példájával, a többi Ecclesiabelieket is reá vesszi s oktatja, s gunyolók ellen hatalmassan oltalmazza őket.”

A tanítóválasztásnál is sok mindenre ki kell terjedjen a figyelme: „Az Oskolabéli Tanítónak választásában éljen mind a Helybéli Lelki Tanítónak, mind amennyire sem ő, sem a Helybéli Predikátor ara való alkalmas Férfiat nem esmerének, az Esperestnek tanátsával. Egy átallyában vigyázni fog ara, nehogy [...] talán gondatlansága által alkalmatlan, tudatlan vagy épen vétkekebe merült emberre bizattasson az Oskola.”

A rövid terjedelmű harmadik cikkelyben az esperesség iránti kötelességéről szólnak. Legelső és követendő, hogy „az Esperesti Inspectorral és az Esperestel szüntelen való Levelezésbe és egyet értésben lenni igyekezni fog.”

Csak hogy áttekintsük a helyi evangélikus viszonyokat, ideiktatjuk: 1791-től az orosházi Szimonidesz János volt az esperes, aki 1822. november 6-ai halála előtt néhány hónappal mondott le. Ezután – 1824-től – a szarvasi Machula Gábor lelkész foglalta el az esperesi széket, majd a szintén szarvasi Simon Sámuel következett.

A nyúlfarknyi negyedik cikkely a Superintendencia (püspökség) iránti teendőket ismerteti. Talán az utolsó mondat a legérdekesebb, ezért ezt közöljük: „Az Inspector gondolkodni fog aról is, hogy azon pénzek amellyek az Ekklesiától az Esperesti pénz Tárbá, inen a Superintendentialisba küldettnek, azok a mennyire lehet, jó pénzbe küldődjenek, hogy a Districtualis pénzbeszedőnek, azokat felváltván, módja lehessen az Academiákra menendőknek Segítő Jutalmokat Német-Országban betsiket nem vesztő pénz Nemében fel-adni.”

Bizonyára nem véletlenül került be a törvénybe a fenti intellem. Az írás elkészültekor (1815–1834-ig) a Besztercebányán élő Lovich Ádám volt a bányakerületi püspök, az orosházi az ő egyházkerületéhez tartoztak. Egyébként Lovich püspök 1818-ban Oroszán járt.

Írásunk az egyházközségi felügyelő feladatairól szól. Ismereteink szerint első felügyelőnk 1807-től Nemes Nemzetes és Vitéz Marthon Péter volt, akiről következő lapszámunkban bővebben írunk.

Mi a karácsony értelme?

Az, hogy a hatalmas, láthatatlan Teremtő Isten emberi alakban megjelenik a saját, teremtett világában, a saját képére és hasonlóságára teremtett emberek társaságában. S ennek a megjelenésnek az egyetlen és hangsúlyos oka a tökéletesen önzetlen szeretet, sőt az alázat, amiképpen a mindenható Isten emberi formát vett magára és mindenben hasonlónak lett hozzánk. Hasonlónak lett hozzánk elesettségünkben, kiszolgáltatottságunkban, magányunkban, meg nem értettségünkben, vagyis mindenben hasonlónak lett hozzánk az, aki a mindenséget egy szavával teremtetten.

A karácsony értelme, hogy Isten közénk jött, hozva szeretetét. Ennek a sápadt visszfénye az, hogy – általában Isten nélkül – az ember is a szeretetről motyog valamit, s mindezt az ajándékozás lázas görcsbe merevíti, szinte ideges feszültséggel görcsölve, hogy családtagjai, szerettei közül kinek mit is vásároljon karácsonyra, úgymond a szeretet ünnepeinek alkalmából. Igaz, hogy a karácsony nem a szeretet ünnepe, de az ember makacsul hajtogatja, hogy a szeretet ünnepe, s pénzes kíséreltet tesz arra, hogy a szeretetét csökevényesen kifejezze. Csakhogy amikor az ügy az eredeti gyökéretől elszakad, akkor kiüresedik, megfonnyad, formátlanná válik, csak görcsös „pénztárca-akarás” lesz belőle. Nem is sikerül túl jól, legfeljebb az összeg nagysága adhat némi, futó megnyugvást.

Márpedig ha a karácsonyban nem látjuk a tiszta, originális bibliai történet tartalmát, ha nem ismerjük és nem fogjuk fel az eredeti történet részleteit és egészét, súlyát és fényét, akkor elszakadtunk a gyökéretől, az első, az eredeti forrástól. És olyan lesz az ünneplésünk, mint annak a szép virágnak a sorsa, amelyiket leszakították a gyökéréről, és bár vázába, vízbe került, ám ezzel együtt is fonyadásra és halálra ítélték, s nagyon csekély lesz az élettartama. A gyökéretől leszakított virág hamar elfonnyad, elpusztul, s ha ráadásul a háziasszony még rendetlen is, a vázában a vízzel együtt bűzhödik meg az egész. Így képes a kiüresített, az eredeti tartalomtól elszakított ünneplés megromlani, íztelessé lenni.

A karácsony értelme, hogy a láthatatlan, hatalmas, teremtő Isten kilép az ember által felfoghatatlan valóságából, és belép az ember földi valóságába, hogy láthatóvá, érthetővé, felfoghatóvá tegye magát. Sőt megfoghatóvá, hiszen a másik nagy üdvörténeti ünnep – a nagyhét a feltámadás ünnepével – éppen a megfoghatóságról és a megfeszíthetőségről beszél nekünk. A karácsony értelme az inkarnáció: az Ige testté lett, Isten közénk jött látható, hallható alakban. S közénk jövele után így nevezzük: Jézus Krisztus! Eredetileg Jézus a Krisztus formula az igazságot tartalmazó tétel, s ez magyarul azt jelenti, hogy Jézus (aki héberül a Messiás, görögül a Krisz-

tus, magyarul a Felkent, azaz a Megváltás feladatára kiválasztott) Isten egyszülött Fia, vagyis maga Isten. A karácsony értelme, hogy Isten közénk jött, s a mennyei világosságot hozta nekünk, az üdvösség fényét, a mennyország szikrázó szépségét, és nekünk ezt szabad látnunk még földhöz ragadt helyzetünkben is. S ez szebb, sokkal szebb, mint éjjel a sötét égen ragyogó messzi csillagok. Sokkal szebb, mert az éjszakai égbolt csillagai csak ott, nagyon messze csillognak, az elérhetetlennek látszó végtelen messzeségben, de karácsonykor az Isten világossága, a világ világossága a mi szívünkbe, a mi életünkbe ragyoghat bele.

A karácsony értelme, hogy eljött a fény Istentől, hogy létünk múlandó és halálos sötétjébe beleragyogjon. S ebben a fényben megfürödvé emelkedik fel a lelkünk, tisztul és békül az életünk, és lesz része egészségben, békében, örömben, harmóniában. A karácsony értelme Isten érkezése. Érkezése hozzánk. Nem pusztán kirándult az unatkozott Isten, hanem közénk jött és nekünk hozott valami nagyon nagy ajándékot, méghozzá az életet! A karácsony értelme az élet! Az üdvösségre meghívott emberi élet!

RIBÁR JÁNOS

* * *

Várakozás

Egy esemény, történet tervezése és bekövetkezése közti időszakot a várakozás időszakának mondjuk. S a várakozás időszakát mindenki másképpen viseli el.

Hétköznap reggel 7 óra. Többen buszra várnak. Mennek a városba. Iskolások, szülők, akik vásárolni, vagy ügyet intézni mennek. Várakoznak a buszra. Két busz is érkezik, mindkettő félig utasokkal. Az ajtók kinyílása után szembetűnő a várakozás feszültségének megjelenése. Fékezhetetlenül törnek előre a kisiskolások, s különösen sikeresek azok, akiket még a szüleik is segítenek az előrehaladásban. Utánuk a többiek, majd a legvégén az idősek. Büszkén és elégedetten nézik a szülők a buszon, amint csemetéik a kemény küzdelemben megszerzett ülőhelyeiken lustán elnyújtóznak, hogy kipihenjék a szabad helyért folytatott harc fáradalmait. Mélán, talán megvetéssel gondolnak a zötykölődéssel küzdő, minduntalan egyensúlyt kereső, ácsorgó idősekre. Talán az fordul meggyőztes fejükben: minek száll fel az ilyen?

Ismerjük a sorban állás kellemetlen él-

ményét, hiszen kellett már várakoznunk orvosnál, üzleti pénztárnál, vagy valamilyen hivatalban. Sokszor elveszettnek érezzük magunkat a sorban, és milyen jó érzés csak egy lépéssel is előbbre lenni. Jó tesz az éntünknek, az egónknak, s igazából ilyenkor már nem is érdekel bennünket más, csak az én.

Várakozunk sokszor, sokféleképpen. Türelemesen, vagy idegesen. Attól függően, hogy van-e a lelkünkben türelem (tolerancia) és mások megértése.

Most is várakozunk: advent a várakozás ünnepe. De mire, kire várunk advent idején? Sokak fejében meg sem fordul a kérdés, csak megvonják vállukat: jön a karácsony és kész. Sokan nem értik az egészet. Még azt sem értik, hogy vasárnap miért szól a harang. A harang pedig rendületlenül szól, sokan csak azért nem értik, mert nem is akarják érteni. Vagy nem tudják, hogy a harang nekik szól, őket hívja. Felgyorsult világ, megállni nincs idő, de minnek is, kergessük, hajszojzuk álmainkat, hadd uralkodjék bennünk a birtoklási vágy minden lényegest háttérbe szorítva.

Munka, bevásárlás, tévzés, újság, hírek a szomszédától. Kitölti az életünket. Nincs idő a lélekre, közösségre, és így Istent is kizárjuk az életünkéből. Nincs időnk Istenre. Nem várhatunk, mert akkor lemaradunk. Miről? Ja, azt már elfelejtettük a nagy sietségben.

Igenis álljunk meg! Halljuk meg a harang hívását! Ne féljünk a templomtól és Istentől. Csak azt kell mondanunk, hogy szeretnénk Istené lenni és az egyházához tartozni. Most kell megállni, most van rá a legalkalmasabb idő: adventben, karácsonykor. Várakozhatunk türelemmel, alázattal, Isten iránti tisztelettel, és lesz a lelkünkben egy örömteli pezsgés, megújulás, friss élmény.

Négy gyertya van az adventi koszorún, s mindegyik gyertya a várakozásunk beteljesedését világítja elénk. Lelkünk is megtelik fényvel, ahogy csendben várakozunk, s látni fogjuk, nem hiába volt mindez.

A Megváltó születését ünnepeljük, aki megújít minket, Lelke által. Várakozunk, várunk!

IFJ. SZVERLE ISTVÁN

Akit Isten talpra állított: vallomás

Akarsz-e meggyógyulni?

Hálát adok szerető mennyei Atyámnak, hogy 2002 augusztusában Orosházáról – több lelki testvéremmel együtt – részt vehettem a piliscsabai konferencián. Mi innen öten voltunk ezen az alkalmon, összesen pedig kb. nyolcvan kaptuk meg azt a drága lehetőséget az ország különböző gyülekezetéből, hogy 5 napon keresztül csak Isten Igéjével foglalkozzunk.

Lelkileg terített asztal várt ránk, mind mélyebbre hatoló igékkel a szívünk-lelkünk mélységeibe. Számomra az Úr Jézus által az Isten szolgáján keresztül kijelölt ige János evangéliuma 5. fejezetéből az a történet volt, amikor Krisztus megszólítja és meggyógyítja a 38 éve beteg embert a Bethesda tavánál.

Milyen csodálatosak az Úr gondolatai és útja azért, mert nem az anyémek és nem emberi gondolatok. Pontosan ezt az ígét nem tartottam számomra lehetségesnek, hogy megtörténhetik velem is. Isten azonban természetesen egy emberen, a konferencia egyik szolgáján keresztül tette fel nekem a kérdést: „Akarsz-e meggyógyulni?” Rögtön adtam a választ minden gondolkodás nélkül: számomra ez nem lehetséges, ez nem rám vonatkozik, itt álljunk meg, nem akarok beszélni az egész dologról! Az engem megszólító lelkész azonban egyáltalán nem zavartatta magát, nem ijedt meg az én visszautasításomtól, és mondta tovább, amit mondania kellett: „Erzsike, valóban akar meggyógyulni lelkileg-testileg? Hiszi-e, hogy az Úr Jézus ezt magával is megteheti? Még akkor nem hittem el, de vágytam rá nagyon. A kérdés először lelkileg akart felébreszteni és felrázni, hogy valójában mi van bennem, lássam, amit Isten lát, és igazán, őszintén szembe tudjak nézni azzal, amit takargatok a bensőmben.

Elkezdődött a lelkemben a harc, tiltakozás, ellenállás, szinte minden dolgom felől kétségeim voltak. Jó, hogy az Úr Jézus az Atya előtt esedezett értem kimondhatatlan fohászokodásokkal és a mennyei világban pedig tovább folyt értem a csatározás és az Úr nem hagyott egyedül. Ugyanis Isten szolgálja tovább folytatta a megkezdett beszélgetésünket, és hangzott az ígéren keresztül a gyógyulásra való hívás, buzdítás, elhinni a már elhangzottakat. Azt már be tudtam vallani, hogy félek teljesen átadni az életemet Jézusnak, mert akkor hogyan lesz tovább? Kétkedő kérdésemre hangzott a válasz: „Az Úr Jézusba vetett hit és bizalom által!” És jöttek „felülről” a további mentő kérdések: „Kell-e annál több, hogy Isten Fia, Jézus meghalt a kereszten érted, helyetted, miattad, hogy drága vére árán van bűnbocsánatod, örök életed? Elhiszed, hogy mindent elvégzett egy-

szer és mindenkorra?” „Elhiszem, Uram, jaj, de légy segítségül az én hitetlenségemnek, egyedül képtelen vagyok, tudod Atyám!” – jajdult fel a lelkem.

Mint amikor egy sötét pincébe reflektorfényvel bevilágítanak, úgy lett világos előttem Isten Szent Lelke által minden bűnöm egész valóságában. A konferencia egész ideje alatt két út volt előttem, és nekem döntenem kellett: vagy megmaradok szívem keménységében, vagy engedem Jézusnak, hogy meggyógyítson. Egy ígéren (a Zsidókhoz írt levél 3,15-ben) további segítséget, figyelemztetést is kaptam: „Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szívetekeket.” Itt, ennél az ígénélnél döbbsentem rá, hogy Jézus mennyire szeret, és valójában egy út van kijelölve számomra: a gyógyulás. Már csak egyet tehettem és tettem: a Szent Lélek által imádságban leborultam mennyei Atyám elé, összetörve bűnvalást tettem a keresztnél, és meg is kaptam a bűnbocsánat ajándékát, az Úr drága vére árán.

Másnap arra ébredtem, hogy lelkileg-testileg végtelen nyugalom, öröm, békesség, hálaadás van bennem. A Szent Lélek tüze járta át egész lelkemet, és újra hangzott bennem az Úr kérdése: „Akarsz-e meggyógyulni?” „Igen, Uram.” „Akkor kelj fel és járj!” – hangzott Isten biztatása. „Akkor most, hogy meggyógyítottál Uram Jézusom lelkileg-testileg, a Te szavadra, hit által Terád feltekintve, elhagyom a tolókcósi.” És így is történt. Azon a reggelen a kocsis szállásunk folyosóján árválkodott és a reggelihez az ebédlőbe már gyalog sétáltam el kimondhatatlan örömmel és hálaival a szívemben.

Azóta itthon is – a hétköznapi körülményeim között – egyfolytában dicsőítem, magasztalom mennyei Atyámat kimondhatatlan jóságáért, és augusztus 29-e óta tolókcósi nélkül járok, az Úrtól kapott hit által. Boldog vagyok és szabad, Isten megmentett gyermeke, új életre elhívott új teremtés Krisztusban. Annak, hogy ez valóban így történt, vannak tanúi, az itthonról velem lévő testvérek, illetve mindazok, akikkel azon a héten együtt voltunk, akik velem együtt dicsőítették az Urat az Ő kimondhatatlan jóságáért. Valószínű, hogy lesznek hitpróbák, kísértések, de Isten kezéből semmi ki nem vehet. Ezt hiszem és meg vagyok győződve róla. Már itt ezen a földön csak egyedül Jézussal érdemes élni, rá hagyatkozó hittel. Ez teljesen nyilvánvaló számomra, hiszen oly sokszor eltévelyedtem Tőle én is, és bevallhatom, hogy nagyon rossz a Pásztortól messzire bolyongani.

Hálát adok az Úrnak, hogy hagyott tövist a testemben, mint Pál apostolnak, hogy el ne bizakodjam. Semmit sem kérek Uramtól

azon kívül, amit Ő megad, csupán egy vágyam van: Jézussal élni, Őt szolgálni; egyedül az Ő akarata legyen meg az életemben.

Végezetül pedig nyilvánvaló az én bizonyágtételemből is, hogy ma, a 21. században is vannak gyógyulások hit által, egyedül Isten erejéből, az Ő tiszta, szent igéje által.

„Áldott légy, mert megváltottál,
Áldott, mert meggyógyítottál,
Áldott légy a bocsánatért,
Gazdag és örök új életért.

Soli Deo Gloria!
Egyedül Istené a dicsőség!

FODOR JÁNOSNÉ

Ismét búcsúzunk

Gyarmati István halálára
Elhunyt Gyarmati István, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az Akadémiai, az Állami és a Szent-Györgyi Albert-díj kitüntetettje, az MTA Kémiai Kutatóközpont, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem és a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető professzora. Temetése november 11-én, hétfőn 14 órakor lesz a Budapesti Nemzeti Sírkertben. (Z.O.P.)

[Magyar Nemzet, 2002. október 30.]

Gyarmati István Szegeden született, de középiskolába már itt, Orosházán járt. 1948-ban az Orosházi Evangélikus Gimnáziumban érettségizett. Itt ébredt fel érdeklődése a fizika iránt. A magyar műszaki tudományos élet kiemelkedő alakja volt. Magyarságához és elveihez akkor is hű maradt, amikor munkájához jobb feltételeket, s az érvényesüléshez könnyebb utat választhatott volna. Tudjuk és gyakran büszke örömmel említjük, hogy iskolánk sok értékes, nagy tudású, alkotó embert nevelt fel, s adott hazánknak és az emberiségnek. Mindegyikük halálát veszteségünknek érezzük. Isten nyugosztalja!

FÜRST ENIKŐ

Fénysugár-híradó

Legutóbb rekkenő augusztusi hőségben írtuk beszámoló sorainkat a kedden és csütörtökön délután összegyűlekező Fénysugár Nyugdijas Klub tagjairól és munkájáról. Azóta újabb három hónap van mögöttünk, rendszeres találkozások a klubban és egyéb egyházi és városi alkalmakon. Hálát adhatunk Istennek, hogy összekovácsolódott egy kis közösség, mely még a nyári hónapokban sem lazított, szinte lelki szükségletünké vált a folyamatos kapcsolattartás.

Igyekezünk sokat beszélgetni, egymásra odafigyelni, kézimunkázni, lelki fiatalságunkat megőrizni, így valóban szép, tartalmas délutánokat töltöttünk együtt. Ilyen szép alkalomként említhetjük Ribár János esperes úr szeptember eleji előadását, melyet „Megrázó esetek a lelkész életében” címmel tartott, felhasználva saját három évtizedes lelkipásztori szolgálatának tapasztalatait. Ugyancsak mély hatást gyakorolt ránk Helge Hartmann német származású liebenzelli misszionárius vetített képes előadása, aki az afrikai Burundiban töltött hosszabb időt.

Lelki megerősítést kaptunk abból a reformációi sorozatból is, melynek igehirdetési szolgálatát Keveházi László nyugalmazott esperes úr látta el. Mindhárom alkalommal szép számú hallgatóság, közel száz hittestvér-jelen volt.

Az elmúlt időszak számunkra egyik legfontosabb eseménye az volt, amikor klubunk tartott szeretetvendégséget. Erre hónapok óta, nagy szeretettel készültünk. Nagy Ervin és felesége, Nagy Ervinné lelkészek áldásos szolgálata, Szabóné Piroska néni szuggesztív versmondása után a tombolán izgalommal

sorsoltuk ki a tagjaink által készített ajándéktárgyakat, majd tea és sütemény mellett egy hosszú ideig tartó, kötetlen beszélgetés zárta együttléttünket.

Utaztunk is. Szeptember végén tettünk látogatást Budapesten, az Andrássy út 60-ban, a Terror Házában (ez ma múzeum). Elborzadva néztük a 20. századi diktatúrák, a nyilasok és a kommunisták rémtetteit bemutató termeket, a rengeteg ÁVO-s és ÁVH-s gyilkost, s a szerencsétlen áldozatokat. Hosszasan időztünk az általunk tisztelt, koncepciók perben elítélt Ordass Lajos evangélikus püspök és Keken András relikviái előtt.

Miután az idősebbek messzebbre pillantanak, többen saját, háború utáni és ötvenes évekbeli élményeiket elevenítették fel a buszon, mikor megérkeztünk Budára a Millenáris Parkba. Itt az „Álmok álmodói – Világraszóló magyarok” című kiállítást tekintettük meg, s gondolkodtunk el azon, hogy ez a kis nemzet mennyi jeles tudóst, művészt adott a világnak. Arra már nem volt lehetőségünk, hogy belülről is megnézzük az új Nemzeti Színházat, csak kívülről láttuk, de az idő is elrepült, mi is elfáradtunk, s örültünk, amikor a 15 órás út után hazaérkeztünk. Aztán még egyszer voltunk Budapesten: közel húszan részt vettünk a Deák téri templomban tartott országos evangélikáció, ami mindnyájunknak lelki feltöltődést jelentett.

Lázárné Skorka Katalin lelkész nő hívására néhányan elmentünk a kardoskúti egyházaratási hálaadó istentiszteletére, majd a szeretetvendégségen együtt örveztünk a gyülekezet tagjaival.

Ilyen rövid összegzésben szinte lehetet-

len felsorolni, mi minden történt még velünk az elmúlt három hónapban. Volt klubunknak egy jól sikerült, vidám hangulatú szalonnasütemény, megtartottuk a névnapokat, s legalább egy tucatnyian vettünk részt a hagyományos Polgári Bálon.

Egyik délután Kiss Rozália rendőrnő járt nálunk, aki előadást tartott a gyalogos és a kerékpáros közlekedésről, s tesztlapokat is kitöltöttünk. Többen jelen voltunk a református óvoda megnyitóján, és természetesen az evangélikus óvoda, az általános iskola és gimnázium ünnepségein is.

Az egyházi alkalmak mellett klubtagjaink rendszeresen ott vannak a könyvtár, a múzeum, a művelődési ház, a képtár legkülönbözőbb rendezvényein, de a Kossuth-szobor felújítása alkalmából tartott újraavatási ünnepségen is. Szép számmal megjelentünk a 95 éves Lehoczy Pál könyvbemutatóján, illetve dr. Kiss A. Sándor professzor úrnak, presbiterünknek a Tudomány Napja alkalmából tartott színvonalas előadásán is.

Az úgynevezett Meszes-kisközi iskola épületében működik a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat által fenntartott Családok Átmeneti Otthona. A közelmúltban klubtagjaink háztartási eszközöket, ruhaneműt, bútorokat adományoztak a nehéz helyzetbe jutott családoknak.

Legutóbb vendégünk volt Bencze Imréné Ruttkay-Miklán Ágnes, egyházunk külmisziói munkatársa, aki a lepramisszió fontosságáról tartott diaképes előadást. Örült, hogy a klub tagjai takarókat és fáslikat kötnek a távoli országokban élő betegeknek.

Gyakran eszünkbe jut, hogy az idősebbkor Isten áldása és a Zsoltárok könyvében (90,12) írtakkal kérjük Urunkat: „*Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jusunk!*”

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

1990. december–2002. december

Óvodánkban az e két évszám közötti időszak jelenti az evangélikus egyházi nevelés kezdetét, valamint kiteljesedését. Amikor tizenkét évvel ezelőtt, 1990 decemberében meghirdettük az egyházi hitoktatást lehetőségét, az akkor 170-es gyermeklétszámból 17 szülő igényelte ezt gyermeke számára. Nekünk, akik akkor lélekben, s a hitoktatási tanfolyamokon már évek óta készültünk az egyházi szolgálatra, igen nagy csatlósulás volt tapasztalni az érdeklődést. Mégis, óvodánk lelkész vezetésével elkezdődtek a kiscsoportos gyermekfoglalkozások.

Év végére a gyermeklétszám megháromszorozódott, és a szülők közül is egyre többen érdeklődtek az egyházi nevelés iránt. Akkor még nem is gondoltunk arra, hogy egyszer evangélikus óvodaként működhetünk. De Isten számára semmi sem lehetetlen, így a szemünk előtt teljesebbek be legmerészebb

reményeink, és a Biblia tanítása, Isten ígéje egyre több embert szólított meg. A mustármag példázata a szemünk előtt teljesebbé be.

A lelkész megjelenése az óvodai nevelésben egyre több támogatót és követőt talált a szülők és a nevelők között is. Így indulhatott el 1991 őszén az egyházi csoportok szervezése. Isten bőségesen áradó kegyelmeként éltük meg, hogy 1995 szeptemberétől a gyülekezet óvodájaként, egyben a legnagyobb evangélikus óvodaként folytathattuk munkánkat. Most 2002 decembere még mindig ebben a szolgálatban talál bennünket. Hat csoportban 160 gyermekkel, a szülők szeretetteljes támogatásával, az evangélikus egyház tanításának segítségével neveljük a kicsinyeket. Mi ez, ha nem Isten ma is látható valószínű csodája? Mindannyian mélyszégyes hállával és meghatottsággal gondolunk vissza az eltelt 12 évre, melyben volt sok izgalom, szo-

morúság, elutasítás, mellőzöttség, meg nem értés, de mégis sokkal több volt az öröm, a megerősítés, a biztatás és a bátorítás.

Legnagyobb ajándék számunkra, hogy Urunk még mindig megengedi nekünk, hogy ügyét képviselve végezzük a kicsik között a nevelői munka szolgálatát. Az elcsendesedő perceiben naponként éljük át azt a közös örömet, hogy milyen jó az Úr Jézushoz tartozni! Kívánom, hogy ebben az elkövetkező adventi időben egyre többen éljék át, érezzék meg, milyen öröm a keresztyének nagy családjához tartozva várni és ünnepelni Jézus Krisztus születésnapját. Áldott várakozást és ünneplést kívánok minden kedves testvérünknek, az Evangélikus Hajnal Óvoda nevelőtestülete nevében.

RÉVÉSNÉ TÓTH ERZSÉBET
óvodavezető

Élet és halál

Móttó: „... aki hisz énbennem, ha meghal is, él.” [Jn 11,25]

Talán így karácsony táján, a Megváltó születésének ünnepekor, nem ildomos a halálról beszélni. Viszont aki születik, él, annak számolni kell a halállal is.

A modern kor embere sokkal messzebbre került a haláltól, mint két, három, vagy négy-száz évvel ezelőtt élt társai. Nem fejtettük meg az örök élet titkát, csak éppen nem szeretünk szembenézni a halállal. Pedig a halál adja meg az élet értelmét. Simon de Beauvoir regényének főszereplője az örök életre van kárhoztatva, mégsem boldog, mert nem érzi az élet értékét, azt ugyanis igazából az elmúlás adja meg.

Nézzünk hát szembe a halállal a hit, a filozófia, de főleg a biológia, a biokémia szempontjából. Ugyanis az élet és halál kérdése egyaránt foglalkoztatja a filozófiát, a vallást, a társadalomtudományokat, a sejtbiológiát és az agykutatást.

Napjainkban a halál egyszerre tabu és „pornográfia”. Egy igazi akciófilmben legalább harmincan halnak meg, míg a háborúban, a terrorakciókban ezrek, sőt százezrek hagynak itt bennünket. Eközben nem tudjuk, hogy igazában mit is jelent a halál.

A halál kérdése csak az embert foglalkoztatja, bár akad egy-két állatfaj, melyről feltételezhető, hogy fogalma van róla. Például az elefántok őrzik a beteg vagy sérült társukat, és ha elpusztul, ágakkal fedik be, azaz bizonyos értelemben eltemetik. Ők tehát másként viselkednek, mint a többi állat, de azért a halál mégis csupán az ember problémája.

A vallásos ember úgy gondolja, hogy csak a test hal meg, de a lélek tovább él. Mintha a tudomány legújabb eredményei is ezt igazolnák. A különböző vallások természetesen eltérő módon ítélik meg az élet és a halál kérdését, ahogy a különböző filozófiai is más-keppen magyarázzák. Am az európai kultúra lényegét mégiscsak a zsidó-keresztény vallási gyökerek adják meg, amikor is az egyén életének hallatlan értékét tulajdonítanak. Az Ószövetségben Mózes így ír: „... szeresd az Urat a te Istenedet... mert Ő a te életed és életed hosszúsága.”

Az élet kezdetének meghatározása nem okoz nehézséget, míg a halálnak, azaz az élet végének megjelölése annál nehezebb. Az élet egy pillanatszerű esemény, a petesejt és a spermium (hímivarsejt) találkozásával, azaz a megtermékenyítéssel kezdődik. A két ivarsejt találkozásakor genetikailag egy új egyed jön létre, ez az élet keletkezésének pillanata. Ezzel szemben a halál hosszú folyamat vég-eredménye, és a hozzá vezető útról alkalmanként még vissza is lehet fordulni (újra-élesztés).

A halál pillanatát tehát rendkívül nehéz pontosan meghatározni. Az ókorban akkor tekintették halottnak az embert, amikor megszűnt lélegezni: „elszállt belőle a lélek” – mondja még ma is a magyar ember. Az orvostudomány mai állása szerint halálnak az agyműködés teljes, visszavonhatatlan megszűnését tekintjük, azaz amikor az EEG-görbe helyett egyenes vonalat húz a műszer. Jól lehet a halál a légzés, a keringés és az agyműködés teljes megszűnését jelenti, és a szervezet felbomlása visszafordíthatatlanul megindul, de egyéb szerveink működését az orvostudomány modern eszközeivel még sokáig életben lehet tartani (pl. gépi lélegeztetés).

Az élőlények (állat, ember) szervezetét felépítő sejtek, a kor előrehaladtával (pl. öregkorban), nem azonosak a fiatalokkal, mert – szépen mondva – állandó kicserélődésben vannak. Elég csak a körmünkre gondolni, amit le-levágunk és új nő helyette. Ugyanis a többsejtű élőlények életképessége attól függ, hogy különböző funkciókra differenciálódott sejteik hogyan tudnak megújulni: a szervezet hogyan tudja pótolni az elhalt sejteket. Testünkben százezermilliárd ($10^{14} = 100\,000\,000\,000\,000$) sejt van, és ezek képesek arra, hogy külső vagy belső hatásra meghaljanak, de arra is, hogy újraszülessenek. Az emberi (és állati) testben a sejtek elhalása és születése állandó folyamat, és ezek között egyensúly van. Szervezetünkben egyetlen másodperc alatt millió sejt hal el és ugyanennyi képződik. Ha ez így van, akkor egészségesek vagyunk. Például a vörösvértetek életideje 120 nap, azaz másodpercenként 3 millió hal el és keletkezik helyettük új. Tehát minden másodpercben bennünk van a halál és az élet.

A nagy titok az, hogyan lehetséges, hogy testünk sejtei szinte teljesen kicserélődnek, mégis az én-tudat és a neveltetésünk során szerzett alapvető emberi tulajdonságaink, erkölcsi ítéleteink mivoltja nem, vagy alig változik. Ez talán azaz indokolható, hogy az agysejtek szinte változatlanok, nem cserélődnek.

Betegségről beszélünk akkor is, ha az egyén elhaló sejteinek száma meghaladja a születő sejteket, vagy a fordítottja, azaz amikor a születő sejtek száma haladja meg az elhalókat. Ha megnövekszik az elhaló sejtek száma (pl. a szívizomban), akkor ennek következtében keringési zavar áll elő, s bekövetkezik a halál. Hasonlóan megnövekszik az idegsejtek elhalása például Alzheimer- vagy Parkinson-kór esetén is. Tehát minden szervben állandó küzdelem folyik az életben maradás és a halál között. Ha viszont az újonnan születő sejtek száma megnövekszik az elhalókhöz képest, akkor daganat keletkezik, amely lehet rosszindulatú (tumor, rák) is. Ki-

vétel a növekedés stádiuma, amikor nyilván több sejtnek kell keletkeznie, hogy a test tömege gyarapodjon. Tehát minden szervben harc folyik az életért, amit nemcsak az öröklés folytán a sejtbe épített tulajdonságok befolyásolnak, hanem kognitív (belső, pl. pszichés) és nem kognitív (pl. mérgező anyag keltette) külső ingerek is.

Az idegrendszer mindenkori állapota nagyban befolyásolja az immunrendszert, amely a sejt életét és halálát jelentő mechanizmusokat irányítja. Ezért van az, hogy aki bízik a gyógyulásában, hamarabb gyógyul meg, mint aki letörve, szinte lemondva az életéről, nem bízik a megmaradásban. Ha valaki azt gondolja, hogy ez valami új felfedezés, az nagyon téved. Ugyanis Galénosz, a híres görög orvos (Kr. u. 129–199) megfigyelése szerint a szangvinikus (lobbanékony, aktív) asszonyok kevésbé hajlamosak a betegségre, mint a melankolikus (búskomor) alaptermészetűek. A neuroimmunológiai kutatások Galénosz észlelését megerősítették.

Descartes azt mondta: „Cogito ergo sum”, azaz „Gondolkodom, tehát vagyok”. Az én-tudat kétségtelenül az agy működésével függ össze, mivel annak megszűnése az „én” megszűnését is jelenti.

Állatkísérletekben azt találták, hogy a szív-működés és a légzés leállításával az agy limbikus (peremi) részén a „boldogsághormon”, a dopamin hatalmas mennyiségben szabadul fel (kétszázszorosra növekszik), és ez a haldokló számára az élet legutolsó pillanataiban feltételezhetően kellemes érzést biztosít. (Hasonló hatásúak egyes drogok is, pl. az Ecstasy.) Ebből az állapotból vissza lehet jönni és beszámolni az „élményekről”.

Halálhoz közeli élménye sokmillió embernek volt már. A legérdekesebb esetet talán egy amerikai sebész jegyezte fel, aki be akarta bizonyítani, hogy a halálhoz közeli (klinikai halál) élmény, csak hallucináció. Hat egészségügyi dolgozót ültetett be a műtőbe, akik magnót, jegyzetfüzetet használhattak. A szív-műtét után az eseményről 60–70 százalékos pontossággal tudtak csak beszámolni. Am az aki „néma EEG”-vel feküdt, akinek nem működtek az érzékszervei, azaz műszerezsen nem működött az agya, akinek a halálhoz közeli élménye volt, az mégis 98%-os pontossággal tudott beszámolni a történetéről, tehát látenszen tovább élt. Ezen kívül az újraélesztettek nagytöbbsége a klinikai halál állapotáról, mint kellemes (pl. fényes világosság) érzésről számolt be. Tehát mégis van valami a dopamin (a boldogsághormon) állapotnál mért növekedésében.

Az utóbbi időben egyre-másra jelennek meg tudományos cikkek, amelyek pusztán

Folytatás a 9. oldalról

agyi funkcióként próbálják értelmezni a valási élményeket, az istenhitet.

Vizi E. Szilveszter agykutató akadémikus szerint az istenhitnek nincs közvetlen tapasztalati tartalma. Az istenhit azért tény, aminek közvetett tapasztalati tartalma mégis van. A hit éppen úgy, mint a nyelv- vagy a zeneérzék, csak az emberre jellemző tulajdonság. A hit egyidős az emberrel. A rítust nem szabad összetéveszteni a hit világával, mert a rítus még az állatokra is jellemző lehet. A hit azonban mindenképpen tudatos dolog, és az ember jellemzője.

A hit és az agyműködés összefüggéséhez tudni kell, hogy az emberi agynak hármas szerkezete van. Ez egyik rész megfelel a hüllőkének (béka) a másik az emlősökének, míg a harmadik csak az emberben és a majmokban található meg. A hit olyan funkció, amelyik csak a harmadik szektorba tartozik, a szeretettel együtt.

A „Ne ölj!” parancsolat az életre buzdít. Az emberi tudás ethosza (morális arculata) az igazság keresése. A 21. század legfontosabb feladata, hogy a természettudomány módszertanát a hit igazságához közelítse. A miénk megtanulni együtt élni a halál gondolatával.

Előbbiekben az élet és halál fogalmát úgy-ahogy természettudományosan megismertük. Azt hogy mi van a halál után, nem tudjuk. Ittmaradt testünk – akár koporsós temetésben, akár urnás hamvasztásban lett/lesz része valakinek, egyaránt a Halotti beszédből vett idézettel jellemezhető: „isa pur és homu vogymuk”.

A lélek kutatásánál a természettudós beletűközik abba a problémába, amit a korunk tudománya szerint lehetetlen megválaszolni. Így válik a hit a természettudományos gondolkodás részévé. Nem véletlen, hogy a nagy természettudósok többsége hisz Istenben. Ugyanis az istenhit nem értelmetlen dolog, de nem is olyasmi, amit az ember teljes egészében képes befogadni. Éppen ezért az emberi én-tudat nem anyagi jellegű összetevőkből származik, és csak az emberre jellemző. Tehát marad a hit, amelynek székhelye Széchenyi szerint: „Az emberi halhatatlan lélek, s annak legfőbb széke az emberi agy...” Ezért mondja Berzsenyi, hogy „Isten, kit a bölcs lángeszeföl nem ér, csak titkon érző lelke óhajta sejt...”

Mivel Jézus mondta, hogy „az én országom nem e világból való”, ezért bizzunk a lélek halhatatlanságában és a túlvilági örök életben. Mert Istennél semmi sem lehetetlen. Gárdonyi Géza, a kántortanító és író így készült a halálra:

„Miatyánk, Isten, mindenkinek Atyja
Kíhez hajlunk, mint fű a Nap felé!
Az én szívemet kétség nem szorongatja,
Midőn indulok végóráim felé.
A halál nékem nem fekete börtön,
Nem fájlaló, nem is rút, semmiképpen.
Egy ajtó bezárul itt lenn a földön,
Egy ajtó kinyílik fenn az Égben.”

Bár csak mi is így tudnánk készülni a másvilágra és nem kétségbeesett rettegéssel, hanem reménykedő bizakodással.

DR. KISS A. SÁNDOR

Előzetes felhívás

Senkinek sem szeretnénk elrontani a karácsonyi örömét, de már most, előzetesen és szeretettel felhívjuk minden Kedves Olvasónknak a figyelmét arra, hogy a 2003. évi adójának 1%-át felajánlhatja az Evangélikus Egyház javára. Ez – természetesen – majd csak jövőre, 2003-ban esedékes akció, de szeretnénk jó előre jelezni minden kedves és jó szándékú felebarátunk számára ezt a lehetőséget is. Ez az 1% mindenképpen levonásra kerül, akkor is, ha az illető semmit nem jelöl majd meg, csak akkor nem az egyház kapja meg, hanem benne marad a központi nagykalapban. Mivel az 1% egyháznak történő felajánlása törvényes lehetőség, már előzetesen és szeretettel kérjük Olvasóinkat, hogy gondoljanak erre, és hívják fel rá mások figyelmét is. Külön szeretnénk kiemelni, hogy fel nem ajánlás esetében sem marad az adózó tulajdonában az 1%-nyi összeg! Szeretettel kérjük, segítse az Evangélikus Egyház anyagi működését! Jó célra fordítódik a pénz: szeretetotthonokat, oktatási intézményeket működtetünk, és a környezeti képhöz tartozó épületeket igyekszünk újjáépíteni. Minden fillér számít! Köszönjük!

„Szívem csendben az Úrra figyel...”

Tábor-találkozó 2002

Jó érzés így november tájékán (ha még nincs is olyan hideg) felidézni a nyár elmúlt, már-már elhomályosodó pillanatait, eseményeit, emlékeit. Ilyen emlékezésre és hálaadásra hívtuk össze november 9-én a tizenéves ifjúságot templomunk Győry-termébe, hogy egy napot együtt töltve felidézük a bagolyirtási táborban megélt áldásokat.

Emlékeztünk. Ennek ellenére nem hitük, hogy mindent ugyanott lehet folytatni, ahol július 13-án abbahagytuk. Más a helyszín, mások az adottságok, s a lehetőségek is. Lehet emiatt szomorkodni, s vágyakozni megint ott, együtt lenni. Ám meg kell látni a másságban a lehetőséget is. Ha csak arra gondolok, hogy a találkozóra eredetileg a bagolyirtási tábor résztvevői lettek volna hivatalosak, s ehhez képest az alkalmon leendő konfirmandusok is jelen voltak, bizony nagy a hála a szívemben. Hiszem, hogy számukra is áldásos lehetett ez a nap, s valamit megtapasztalhattak abból, hogy milyen is egy kö-

zösséghez tartozni, mely jócskán túlnyúl a tizenéves kereteken. És hiszem azt is, hogy a „Tevék” is jó bizonyosságot tettek arról, hogy képesek nyitottan fordulni az érdeklődők és a keresők felé, korosztálytól függetlenül. Így lehet, így lesz élővé a közösség.

A találkozó mottója kapcsolódott a Tevetábor témájához: „Szívem csendben az Úrra figyel...” Kiindulópontunk az a keserű tapasztalat, hogy a modern ember mennyire nem tud csendben lenni. Körülveszi magát különböző zajokkal, s közben a bensőjében támadt zűrzavar egyre nagyobb lesz. Nehéz csendben lenni, holott a csendre akkora szükségünk van, mint egy falat kenyérré. Ez adventhez közeledve különösen aktuális kérdés. Ám nem csak az egyházi esztendő meghatározott szakaszában fontos ennek átgondolása. Meg kell tanulni csendben élni. Meg kell tanulni a csendet megteremteni és megőrizni. Mert az Isten szavát nem tudjuk meghallani a zajok közepette. Pedig egyedül Ő az,

aki értelmet tud adni életünknek. Mindenki számára létkérdés ez. A csendben az Úr jön, közeledik és szól.

Ennek átgondolásával, s ilyen lelkiülettel próbálunk készülődni az adventi időszakra, s annak keddenként (17 órától kezdődő) alkalmaira, az adventi elcsendesedésekre, a karácsonyi kézműves házra, mely december 14-én lesz a tizenéves ifi keretében, s kerestyénységünk egyik legjelentősebb ünnepére, a karácsonyra is. Szeretettel hívunk és várunk minden kedves érdeklődőt közösségünkbe, alkalmainkra.

NAGY ERVINNÉ

Több mint tízezer fő a veszteségünk?

Látszólag több mint tízezer fő a vesztesége az orosházi evangélikus gyülekezetnek, 1949-hez képest. A lakosság vallási szerinti megoszlását mérték fel abban az esztendőben, majd egy nagy szünet után 2001-ben. S e szünet dicsőséges időszakában félelmetes mértékben növekedett a hitet, Istent, egyházat megtagadók száma. Látszólag a legnagyobb veszteség az Evangélikus Egyházat érintette.

Orosházán 1949-ben 16 983 fő vallotta magát az Evangélikus Egyházhoz tartozónak, míg ezzel szemben a 2001-es népszámláláskor csak 6652 fő. A különbség tízezerrel is több. Amíg a katolikusok 2500 fővel, s a reformátusok is csak 1000 fővel lettek kevesebben, addig az evangélikusok vesztesége tízezerrel is többnek látszik! Az adatokkal valami nincs rendben!

Ha csak az egyházi temetések számát vesszük (mert ez az adat áll rendelkezésünkre az átlagot tekintve), akkor valami nagyon nem stimmel a bevallások körül. A hazai szociológiai adatok átlaga szerint 1000 lakosra kb. 10-12 temetés esik, és ez a többi felekezet esetében rendben is lenne. A bevallások szerint 7571 katolikus van a városban, s nagyjából a temetések száma is ennek felelt meg az elmúlt években, átlag 70-80 temetést tarthattunk számon, a reformátusok esetében a 2185-ös adat is megfelelően 25 körüli temetési létszámot ad ki. Ezzel szemben tavaly, tehát 2001-ben az evangélikus egyház lelkeszei 160 temetést végeztek, ami a legszorosabb számítás szerint is minimum 10 000 főt jelentene. Tehát ha az 1000 lakosra eső temetések számát 10-nél többre vesszük, akkor is minimum 10 ezres evangélikus háttérnek kellene lennie a városban. Eszerint mintegy 4000 fő megtagadta az Evangélikus Egyházat, de a szolgáltatását viszont kéri?

Természetesen érdekes lenne azt megérteni, megfejteni tudni, hogy mi történt a volt evangélikus lelkekben? Mert aki egyházat megtagadta, érthető, ha nem vallja ma-

gáéna, és akkor nem is kéri a szolgálatát. De aki kéri ezt és mégis megtagadja – ez nem, vagy csak nehezen érthető meg.

Vallási szempontból összehasonlíthatatlanul kedvezőtlenebb a helyzetünk az országos átlaghoz képest, illetve a másik oldalról nézve, a hitetlenség, az egyházmegtagadás vonatkozásában ez a város igen fényes eredményt ért el. Vajon büszkék lehetünk-e erre?

ményt ért el. Vajon büszkék lehetünk-e erre?

Pályázati kérdés: hogyan lehetséges az, hogy csak 6500 fő vallotta magát evangélikusnak, amikor a temetéseink száma mintegy 10-14 ezres szociológiailag adott háttérrel tesz bizonyosságot?

RIBÁR JÁNOS

Az 1949. évi és a 2001. évi népszámlálás adatainak összevetése

A lakosság vallási szerinti megoszlása Orosházán (fő)

FELEKEZET	1949-BEN	2001-BEN
Római katolikus	10 108	7571
Görög katolikus	108	125
Református	3230	2185
Evangélikus	16 983	6652
Izraelita	301	8
Egyéb felekezet	526	437
Nem tartozik felekezethez	58	11 252
Nem kíván válaszolni	–	3379
Ismeretlen	23	155
ÖSSZESEN	31 337	31 764

A lakosság vallási szerinti megoszlása Békéscsabán (fő)

FELEKEZET	1949-BEN	2001-BEN
Római katolikus	14 216	16 470
Görög katolikus	215	329
Református	4750	7399
Evangélikus	25 661	13 935
Izraelita	498	15
Egyéb felekezet	449	1047
Nem tartozik felekezethez	59	21 424
Nem kíván válaszolni	–	6983
Ismeretlen	44	365
ÖSSZESEN	45 892	67 967

FELHÍVÁS, ILLETVE KÉRÉS

Mivel egyházközségünkben működik egy diakóniai csoport is, aminek Lázár Pálné a vezetője, s mintegy 20 tagja van, szeretettel felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a csoport tagjai szívesen meglátogatják a kórházban fekvő testvéreinket, és a betegek kérését tolmácsolják lelkeszeink számára. De szívesen látogatnak otthon tartózkodó betegeket is, s gyógyszer beszerzésében, vagy vásárlásban is tudnak segíteni. A tagok havonta egyszer találkoznak, amikor is a közös feladatokat megbeszélik, és testvéri közösségben töltik a hónap utolsó szerdájának délutánját. A diakóniai csoport természetesen nyitott, mindig örömmel fogadják azokat, akik szívesen vesznek részt ilyen szolgálatban, ám igazán áldásosan akkor tud működni, ha a gyülekezet tagjai tudomást vesznek erről a szolgálatról, és a szükséges információt eljuttatják a tagokhoz vagy a Lelkeszi Hivatalba.

A csoport tagjaiként, de a kórházban szolgáló testvéreinknek – Kovács Tibornénak és Nemes Endrénének – pedig külön köszönettel tartozunk, akik szeretettel igyekeznek komoly és figyelmet igénylő munkájuk mellett a kórházba kerülő evangélikus testvérekkel külön is törődni. Szeretettel ajánljuk a testvérek figyelmébe ezt a felhívást. A lényege, hogy senkinek sem kellene a betegségében a magánytól, az elhagyatottság érzésétől szenvednie, mert testvéri módon állunk készen a segítségre, csak jusson el hozzánk az információ.

Népszámlálás és a keresztyének

Meglátta a várost és megsiratta

Nagyon érdekes eredményt kaptunk a 2001-es népszámlálás kapcsán. Mi magunk is meglepődöttünk, kétszeresen is. A végeredményt tekintve volt, amit nem vártunk és nagyon kedvező eredményt kaptunk, s volt, amit szintén nem vártunk, s mégis csatlódtunk.

Amit nem vártunk, de kellemesen csatlódtunk, hogy az ország lakosságának 75%-a egyházhoz, felekezethez tartozónak tekinti magát. Sokkal rosszabb adatra voltunk felkészülve a végeredmények megjelenése előtt, s ezzel szemben azt olvassuk a „Népszámlálás 2001.” című kiadványban (5. kötet – Vallás, felekezet, Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 2002, 28. oldal), hogy Magyarországon 7 610 613 lakos vallotta magát valamelyik egyházhoz vagy felekezethez tartozónak, s csak 1 483 369 azoknak a száma, akik *expressis verbis* jelentik ki „egyházhoz, felekezethez” nem tartozásukat. Körülbelül 1 millió honfitársunk pedig nem kívánta köztudottá tenni hitbeli, vallási meggyőződését, de megjegyzendő, hogy voltak olyan felekezetek, akik azt kérték a híveiktől, tagjaiktól, hogy tartsák titokban hovatartozásukat.

Amit szintén nem vártunk, s alig titkolható a csalódottságunk, hogy az országos átlaghoz képest sokkal sötétebb a helyzet egyházi szemszögből Békés megyében, s különösen elszomorító, lehangoló Orosházán. Isten szolgáit azonban ez a nagyon lehangoló adat csak olyan fokon szomoríthatja el, hogy abból még odaadóbb buzgalomból fakadó szolgálat következzen. Isten színe előtt kell megszorodnunk (2Kor 7,10). Mert az Isten szerinti szomorúság megbánhatatlan megtérést szerez az üdvösségre, a világ szerinti szomorúság pedig halált szerez.

Mi lehet az Isten szerinti szomorúság? Ezt is Jézustól lehet megtanulni. Mikor szomorú Jézus? Amikor azokra gondol, akik elvesznek, elkárhoznak. „Amikor közelebb ért és meglátta a várost, megsiratta, és így szólt: »Bár felismerted volna ezen a napon te is a békességre vezető utat! De most már el van rejtve a szemeid előtt. Mert jönnek majd rád napok, amikor ellenségeid sáncot húznak körülötted, körülzárnak, és mindenfelől szorongatnak; földre tipornak téged és fiaidat, akik benned laknak, és nem hagynak belőled követ követőn, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét.«” [Lk 19,41–44] „Mert így szól a Seregek URA: Vágyatok ki fákát...” [Jer 6,6]

Isten szolgáinak az őrállók felelősségével kell küzdeniük. Számukra igen komoly szent lecke található Ezékiel próféta könyvében, ahol is „a próféta őrállói hivatásáról” nagyon súlyos sorok olvashatók (Ez 3,16kk; 33,1kk).

Az Úr Jézus megsiratta Jeruzsálem városát, hiszen világosan látta lakóinak sorsát. Tanítványainak azt is világossá tette a Názáreti, hogy „aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt, aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt majd én is megtagadom mennyei Atyám előtt.” [Mt 10,32–33]

Lukács evangélistánál pedig ezeket olvashatjuk: „Mondom nektek: ha valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, az Emberfia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt. Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt én is megtagadom az Isten angyalai előtt. Ha valaki az Emberfia ellen szól, annak megbocsátatik, de aki a Szentlelket káromolja, annak nem bocsátatik meg.” [Lk 12,8–10]

Pál apostol az istentagadás visszahatását így fogalmazza meg: „Ha megtagadjuk, ő is megtagad minket.” [2Tim 2,12]

Az apostol szerint egyedül az lehet reménye az istentagadóknak, hogy „ha hűtlenek vagyunk, ő hű marad, mert ő magát meg nem tagadhatja.” [2Tim 2,13]

Amikor Isten szolgáinak őrállói felelősségére gondolunk, akkor természetesen nemcsak a lelkészre, Isten „hivatalos” szolgáira gondolunk, hanem minden keresztyén testvérünkre az egyetemes papság értelmében: „Ti azonban választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket.” [1Pt 2,9] Még csak nem is szűkítjük le a kört a presbiterekre vagy (evangélikusoknál) a képviselő-testületi tagokra, hanem azokra gondolunk, akik Isten színe előtt rendszeresen végzik az őrállói szolgálatot igehallgatás, imádság formájában. S ugyanakkor tanúságot is tesznek a pogányok előtt lelki elkötelezettségükről, azaz nem anonim (csak titokban) keresztyének. Azoknak, akik nem felszínesen, nemcsak átmenetileg keresztyének, hanem szívvel-lélekkel azok, nagyon nagy a feladatuk, a küldetésük: „Tiszteletesen éljete a pogányok között, hogy ha valamivel rágalmaznak titeket, mint gonosztevőket, a ti jó cselekedeteiteket látva, dicsőítsék Istent a meglátogatás napján.” [1Pt 2,12] Vagy „mert állhatatosságra van szükségetek, hogy az Isten akarátát cselekedjétek, és így beteljesüljön rajtatok az ígéret.” [Zsid 10,36]

Az egyházat megtagadókat az egyház nem tagadhatja meg. Ez a helyzet nagyon szép kihívás a keresztyének felé. Isten színe előtt nagyon komoly a felelősségünk.

RIBÁR JÁNOS

2002. november 30-án, szombaton, az egyházi esztendő utolsó napján, valamint december 1-jén, vasárnap, az egyházi esztendő első napján teológusnap volt gyülekezetünkben. Hat teológusdiák jött Dr. Cserháti Sándor professzor vezetésével. Örömeinkre kettejük orosházi: Gombkötő Beáta és Károlyfalvi Zsolt. Még egy teológusdiákunk van, Mikó Dániel, aki éppen ezen a vasárnapon hasonló teljesített szupplikációs szolgálatot. A vendégek a következő alkalmaknak voltak fontos, illetve főszereplői. Szombaton délután 15.00 órai kezdettel presbiteri és képviselő-testületi alkalom volt, ahol személyes vallomásokra és dia-vetítésre került sor. Részben megismertettük a diákok életét, részben azokról a

motivációkról, hogy kit mi (illetve Ki) indított a lelkeszi szolgálat felé. Szombaton este a teológusdiákok a gyülekezet felnőtt ifjúságával töltöttek el egy kedves estét, beszélgetve a hit és a szolgálat dol-

Teológusnap volt gyülekezetünkben

gairól. Vasárnap délelőtt 8.30-kor Szentetornyán fogadta az egyik diákot szép létszámú leánygyülekezet, 9.00 órakor a gyermek istentiszteleten szolgáltak ifjú testvéreink. Következett a 10.00 órakor kezdődő alkalom, igen nagy létszámú

gyülekezet előtt. Délután 14.00 órakor Kardoskúton, valamint Monori tanyákon jártak a diákok, mindkét helyen igen szép számban voltak jelen igehallgatók. A teológusnap célja egyrészt az, hogy a diákok már tanulmányaik alatt gyülekezeti tapasztalatot szerezzenek, s ne az általudományosság légüres terében folytassák azt, másrészt jelenlétük egy kérés a gyülekezet felé, lelki és anyagi támogatás érdekében. Lelei, azaz hogy hordozzuk a jövődó lelkészeit imádságban! Köszönet a gyülekezetnek, az istentisztelet résztvevőinek, hogy 120 000 forintot adhattunk át Dr. Cserháti Sándor tanácskező professzornak, s ezzel a lelkészképzés ügyét jó szívvel támogattuk ebben az esztendőben is.

Fontosnak tartottad, hogy evangélikus vagy?

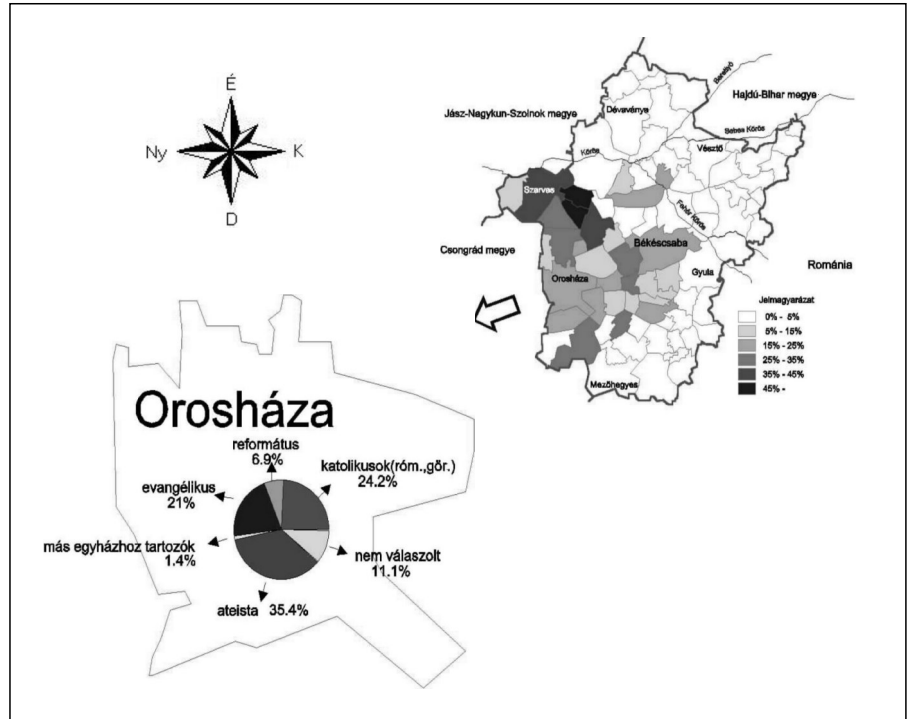
Népszámlálás 2001

*„A hit tehát hallásból van,
a hallás pedig Krisztus
beszéde által.” [Róm 10,17]*

Békés megye területén 1949-ben a lakosság 22,65%-a, 106 335 fő hívő evangélikus volt. Az elmúlt évtizedekben jelentősen csökkent az egyháztalálkozó száma, az ateista ideológia alapján történő iskolai oktatás és az egyházak tevékenységét korlátozó állami intézkedések hatására. Az úgynevezett szocialista Magyarországon az egyházak elveszítették ingatlanait, intézményeiket. A hívők fogyása, az anyagi források elapadása több gyülekezetet is meggyengített, sok közülük nem tudta megtartani önállóságát sem.

A 21. század első (2001. évi) népszámlálásának adatai alapján az evangélikus hívők száma a lakosság 11,3%-a, 45 125 fő. 50 év alatt 11%-os a csökkenés, de így is minden 6. evangélikus vallású Békés megyében él.

Orosháza népességének és Békés megye evangélikus lakosságának vallási megoszlása 2001-ben

A népesség vallási megoszlásának változása Orosházán (fő)

ÉV	NÉPSSÉG	KATOLIKUS	REFORMÁTUS	EVANGÉLIKUS	MÁS FELEKEZETŰ	FELEKEZETEN KÍVÜLI	NEM VÁLASZOLT
1880	21 549	3202	1170	16 257	920	–	–
1910	27 497	6184	2032	17 498	1783	–	–
1920	29 585	7443	2401	18 246	1495	–	–
1941	31 379	9627	3220	17 553	979	–	–
1949	31 337	10 216	3230	16 983	850	55	3
2001	31 764	7696	2185	6652	445	11 252	3530

Orosházát még 1840 és 1850-ben is 95%-ban evangélikus magyar faluként említik. A római katolikus és református lakosság fokozatos betelepülése miatt az evangélikusok aránya 1880–1949 között 75%-ról 54%-ra csökkent, a katolikusoké 32%-ra, a reformátusoké 10%-ra nőtt.

Ez az összetétel mára lényegesen megváltozott. Orosházán az evangélikus lakosság aránya 1949 és 2001 között 54%-ról 21%-ra, a katolikusoké 32%-ról 24,2%-ra, a reformátusoké 10%-ról 6,9%-ra csökkent, míg a felekezeten kívülieké szinte 0%-ról 35,4%-ra, a nem válaszolóké pedig 11,1%-ra emelkedett. Igen nagymértékű elvilágiasodás figyelhető meg. Napjainkban már elsősorban nem a különböző felekezetek hívőinek egymáshoz vi-

szonyított arányait kell figyelniük, hanem a hívők és nem hívők arányának alakulását.

Ezek számszerű adatok, hivatalosak, elgondolkodtatóak: ebben a nagy múltú evan-

gélikus városban miért nem érzik szívükben az emberek a kötődést őseik hitéhez?

LÖVEI ZSUZSANNA

Tájékoztató A Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Kerületének életében fontos változásra kerül sor a 2003-as esztendőben, mert D. Dr. Harmati Béla püspök 2003 őszén végleg nyugdíjba vonul. Tekintettel arra, hogy egyházunk törvényei a demokrácia jegyében fogalmazódtak meg, a következő hónapokban püspökválasztásra kerül sor. Az élet sajnálatos velejárója, hogy az idő feltartóztatathatatlanság. A Déli Kerületben püspökünk szolgálata idején szépen gyarapodtunk: iskolák, óvodák nyíltak meg, és igen sok templom, egyházi épület tatarozására került sor. Ennek jelentős részét püspökünk segítségének igénybevételével, az egyházi központ biztosította. Most megindult a püspökválasztási folyamat. 2002. november 8-án volt a Kerületi Presbiteri, majd a Kerületi Közgyűlés ülése. Megválasztottuk a Jelölőbizottság tagjait is, akik egyben a Szavazatbontó Bizottságot is alkotják. Dr. Sólyom Jernő, a Déli Kerület felügyelője lett a bizottság elnöke, valamint két tag segítő a felelős munkáját: Lászlóné Házi Magdolna pusztaföldvári lelkész, espereshelyettes, valamint Kis János kecskeméti lelkész. Az első feladat a jelölés. A gyülekezeti jelöléseket december 19-ig kell eljuttatni az Esperesi Hivatalhoz, majd az Egyházmegyei Presbitérium kötelessége megfontolt és bölcs döntés után továbbítani a jelölt (vagy jelöltek) nevét a Jelölőbizottság számára, mely a szükséges technikai és adminisztrációs eljárás után kiküldi minden gyülekezetbe a jelölt (vagy jelöltek) nevét, s a gyülekezeti közgyűléseknek kell a szavazatukat beküldeni. Ezután már csak technikai kérdés, hogy ki lesz a következő időszak püspöke a Déli Kerületben. Imádságban hordozzuk ezt az ügyet is!

A műalkotások megértéséről, befogadásáról

Baj van a vizuális kultúránkkal! Körülbelül 20 éve indult el Magyarországon a médián keresztül az a folyamat, amely vizuális kultúránk hiányosságaival foglalkozik. Alacsony a művészi élmény befogadásának képessége, befogadói kultúránk; kevesen rendelkeznek a műalkotások átélésének és megértésének képességével. A mai ember elutasítja kora művészetét, értetlenül áll a nem realista (azaz, nem valóságghú) képzőművészeti alkotás előtt, értékítéletét a valóságghú ábrázolás kritériumaival méri, s az kimerül a „szép”, a „tetszik, mert hasonlít” szintű megfogalmazásokban. Pedig egyetlen műalkotás sem a valóság szolgái másolásának igényével készült, hiszen a képben minden a művészi kifejezésnek rendelődik alá.

Miért van baj a vizuális kultúránkkal? Egyrészt azért, mert abból a művészeti szemléletből adódik, mely a reneszánsz újszerű, „valóságghú” ábrázolását helytelenül és egysíkúan értelmezte, dicsőítette. Másrészt azért, mert nem találjuk a műalkotások megértéséhez vezető utat, nem ismerjük, mert nem tanultuk meg a műhöz való közeledés módját, módszereit.

René Berger szerint „*A képzőművészeti alkotások is megkövetelik: olvasni kell őket természetüknek megfelelő módon.*”

A vizuális kultúra kialakítása és fejlesztése – a köztisztasági hivataltól kezdve a múzeumokig – sokféle intézmény feladata, közülük nagyon sokat az iskola tehet. Befogadókká csak a mű tudatos átélésével, a mű megértésével válhatunk.

Ehhez szükséges az az alaphelyzet, melyben a néző hajlandó befogadóvá válni. Ez a hajlandóság, vagy nyitottság a kisgyermekekben természetesen megvan. Tulajdonságuk, hogy meg akarják ismerni a körülöttük levő világot, őket nem kötik gúzsba konvenciók, nem blokkolják le előítéletek. Készek a befogadásra, csak el kell sajátítaniuk a műhöz való közeledés módszereit, meg kell ismerniük azokat a támpontokat, amelyek alapján rendezhetik gondolataikat, érzéseiket. Javasolom, hogy mi felnőttek is próbáljunk meg gyermeki nyitottsággal előítélet-mentesen, őszinte kíváncsisággal közelíteni a műalkotások felé. Ehhez segítségül a következőkben felsorolom a mű megértésének lépéseit (ezután jutunk el a műalkotás befogadásáig megértéséig):

1. A mű megpillantása és észlelése, rácsodálkozás. Hatni kezd: szimpatikus vagy nem.
2. A műhöz tartozó ismeretek aktivizálása (alkotó, a mű keletkezésének kora, rendeltetése, technika, anyag, méret, a mű állapota).
3. A mű tényszerű olvasása – műfaj: tájkép, csendélet, emlékmű

– téma: ábrázolt dolgok megnevezése
– az ábrázolt dolgok vizuálisan érzékelhető tulajdonságainak sorba vétele (alak, méret, mozgás, szín).

4. Érzések és gondolatok a műről
– esztétikai benyomás
– vizuális elemek, kifejezőeszközök vizsgálata:
a) térábrázolás
b) a mű felépítése, szerkezete (a művész anyag- és eszközekezelésének jellemzői).

5. A mű stílusának vizsgálata
– a mű tartalmát hogyan és milyen mértékben fejezi ki a téma
– melyek a legfontosabb kifejezési eszközök.

6. Indokolt értékítélet, indokolt tetszésítélet.

A művészetnek átalakító ereje, emberformáló hatása van. A műalkotásban emberi lényegi erők öltönek testet. A művészet története az ember felnövekedésének belső krónikája. A befogadó a mű adta élményben az emberi történelmet éli át. Mindig konkrétan átélhető, érzékelhető egyedi emberi sorsot ábrázol.

Egy művészeti alkotás mindenkire más-ként hat. A befogadóra gyakorolt művészi hatáslehetőségek összességét katarzisznak szoktuk nevezni. Ez egy robbanásszerű minőségi változás, mely az erős felindulás és a megtisztulás-elrendeződés által tartós nyomot hagy a személyiségben, a befogadóban új világnézeti-etikai mozzanatokat halmoz fel, és további befogadáshoz szükséges készségeket alakít ki. Ezek lehetővé teszik, hogy szellemileg, lelkiileg meggazdagodva térhessünk vissza a mindennapi tevékenységeinkhez, és személyiségünk is tovább fejlődik általa. A személyiségben lényeges pozitív változást katarzisz élmények sorozata hoz létre. Kívánom a kedves olvasónak, hogy minél több katarzisz hatást kiváltó képpel találkozzék, fokozatosan tanuljon meg gyönyörködni bennük, tudja minél jobban megérteni és értékelni ezeket a műalkotásokat.

A festői kifejezés eszközei

Az aktív befogadói hozzáálláson túl szükségünk van bizonyos ismeretekre. Kezdjük a festői eszközökkel, ezek talán a legegyszerűbben áttekinthetők. Az egyértelműség kedvéért meg kell említeni, hogy nem holmi festéshez szükséges szerszámokra gondolok.

A festői kifejezés eszközei: a vonal, a forma (fény-árnyék jelenség tükrözése) és a szín. Nézzük tehát, hogyan használják fel a festők ezeket a kifejezési eszközöket gazdag mondanivalójuk kifejezésére.

1) *A vonal*: A kép felületén elhelyezkedő képelemek irányát, azok ívelését, lendületét

fejezi ki. Például figyeljük a fákat, s vegyük észre csupasz ágaik zeg-zugában az érdekes, lüktető vonalritmust. Ha ilyen szemmel vizsgáljuk a műalkotásokat, akkor megérthetjük a képek komponálásának egyik érdekes mozzanatát, s meglátjuk, hogy a festő milyen szemmel nézi a világot. Gondoljunk pl. Tintoretto mozgalmas csataképeire, amelyekben a testek, végtagok ritmikus mozgásai adják az alkotás vonalharmoniaját.

2) *A forma*: Gyűjtő meghatározás. Magába foglalja a tárgyak, képelemek plasztikus meghatározását is (folt alakjában jelenik meg a fény-árnyék és a szín), tehát magában foglalja a festői eszközöket is.

Most a formák képalakító erejét és hatását nézzük meg. Különösen fontos a fény-árnyék formaképző ereje. A fény-árnyékkal a tárgyak testességét, egymáshoz való térbeli viszonyát, anyagszerűségét lehet kifejezni. A kompozíció egészénél (nemcsak a képelemeknél) jelentős szerepet kap a fény-árnyék. Nézzünk például egy közismert képet: Szinyei Merse Pál „Majális” című képét. Az árnyék összefoglaló, képszerűsítő erőként jelenik meg, mely a zöldben ülő sokszínű csoportot fogja egybe.

Az árnyék mellett megjelenő fények kiemelő jellegűek lehetnek a kompozíció megoldásánál. A fő motívumot hangsúlyozhatja vele a festő. Ennek nagymestere a festőfejedelem Rembrandt, aki képén a fény segítségével irányítja tekintetünket.

3) *A szín*: A festői hatásra jelenik meg a szín a természetben. Miután a festő megtalálta a kompozíciós megoldásnak legmegfelelőbb formákat, elrendezte a képelemeket, tisztázta térbeliségüket és egymáshoz való térbeli, formabeli viszonyukat, elkezdte a kompozíció színvázlatát felépíteni. A színeknek is van kiemelő funkciója, sőt e tulajdonságán túl még hangulati hatása is van. Ahogy a zenész különböző hangnemekre építi fel zenedarabját, s ezzel már megadja a darab alaphangulatát, úgy a festő is egy-egy szín-együttesre építi fel képét, s adja meg vele a kép alaphangulatát. Gondoljunk Madarász Viktor „Hunyadi László siratása” című művére, az ottani borúlátó színek együttesére, a feketékre, a zöldekre, a kevés barnára. A színkompozíció kiemelő funkciójánál fogva hangsúlyossá tudja tenni a főhőst színellen-
tettek felhasználásával.

Végezetül meg kell említeni, hogy a festői eszközökkel történet megemlést, alá-, mellé-, fölrendelést a perspektíva-rendszer, a távlat ábrázolásának rendszere foglalja össze, rendezi, formálja a tér meggyőző kifejezése érdekében, így legközelebb a perspektíva lényegéről esik majd szó.

TALENTUMOK

Hírek iskolánk életéből

Retorikaverseny

„Áldjad Ielkem az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled.”

[Zsolt 103,2]

2002. május 3-4-én került megrendezésre az Ordass Lajos Országos Középiskolai Retorikaverseny, Bonyhád. Felkészülésem ideje alatt még nem tudtam, mire számíthatok. Félénken léptem a számomra még ismeretlen szövegekre. Várakozásaimat felülmúlva az én szónoklatomat tartották a legjobbnak. Az első három helyezett a zsűri elnöke, Adamikné Jászó Anna jóvoltából meghívást kapott a *IV. Országos Egyetemi-Főiskolai Kossuth-szónokversenyre*.

Nagy megtiszteltetés volt ez a meghívás és megmérettetés; főiskolások, egyetemisták szónoklatait hallgathattam – eredményt nem is vártam. A verseny két fordulóból állt: no-

vember 8-án az általunk megírt és kívülről megtanult hatperces szöveget kellett előadni, melynek megadott témája egy Kossuth-idezet volt [lásd alább]. Másnap, 9-én a háromperces rögtönzés következett. Nagy meglepetésemre a zsűri különdíjasa lettem.

Hálás szívvel tekintek az Úrra irántam való nagy kegyelméért. Köszönetet szeretnék mondani a felkészítésért Fülöp Béla tanár úrnak, valamint Fehér Borbála és Kilián Szilvia tanárnőknek mindazért a sok segítségért és biztatásért, amit tőlük kaptam.

Soli Deo Gloria.

ARANY MIHÁLY

Tisztelt Hallgatóság!

„Nekem itt szavam nincs” – kezdte felszólalását Széchenyi István, Kossuth kortársa és későbbi vitapartnere az 1825–1827-es országgyűlésen. Én is ezzel szeretném kezdeni beszédem. Fiatal és tapasztalatlan vagyok, méltatlan is talán e megmérettetéshez; így joggal mondhatom: nekem itt szavam nincs. Mégis arra kérem a tisztelt Hallgatóságot, hogy szerény nézőpontjaimat, tapasztalatlanságomat elnézve, türelemmel hallgassák meg.

A téma, amit Kossuth elénk ad: a hölgyek „játszva többet tehetnek, mint küzdve mi; ők egy körtáncal a magyar táncot, egy dalocskával a magyar népdalt, egy beszélgetéssel a magyar nyelvet divattá tehetik. Divat hatalmasabb, mint logika.”

Kossuth itt gyakorlatilag egyfajta kontrasztot tár elénk: a férfiak és a nők szerepét veti össze. Nem szabad azonban felületesen csak ennél maradnunk, hisz itt tulajdonképpen a hölgyek nemzetformáló, nemzetalakító szerepét emeli ki.

Ha e néhány sor üzenetértékét vizsgáljuk, az első megállapítás ez: „játszva többet tesznek.” A hölgyeket a könnyedség, a feszültség oldani tudása jellemzi; ezt fejezi ki a következő felsorolás is: a magyar táncból körtánc, a magyar népdalból dalocska, a magyar nyelvből beszélgetés, csevegés mind azt tükrözi, hogy az egyszerű, könnyed, játszi hozzáállás többre vezet, mint a férfias okoskodás. A „Sissy” című film egyik epizódja jut eszembe, mikor Ferenc József valami ilyesmit mond a császárnénak: a te megértésed többet ér, mint a hadsereg az összes tábornokaival.

Az előbbi felsorolásban tehát megláthatjuk Kossuth férfiáról alkotott véleményét is, jóllehet nem mondja ki, csak e könnyedség ellentétéként sugallja, hogy hajlamosak mindent túlbonyolítani. Mi a logika, a ráció emberei vagyunk, míg a nőket inkább a divat határozza meg, és emocionális, érzelmi képességeik fejlettebbek.

Megláthatjuk ebben azt a tényt, hogy a férfi és a nő harmonikusan egészíti ki egymást. Ez a harmónia valahogy így áll össze: a haza dolgait racionálisan, logikusan, józanul, ésszerűen kell intézni, de ugyanakkor ezt a drága dolgot, hogy haza, igazán csak átérezni lehet. Átérezni, mit jelent a magyar föld, a háromszínű lobogó, s hogy szívünk együtt dobog a hazáért harcoló honvédek lovának ügetésével.

S ha megnézzük most Kossuth sorait, azok a gyengébb nem közösségi szerepére is rámutatnak. Hisz az említett példák közül valamennyi a közösséghez kapcsolódik: tánc, közös éneklés, közös beszélgetés, divat. E korban még nem volt egyértelmű a férfi és a nő egyenjogúsága; e sorokkal azonban Kossuth mintegy emellett is kiáll. Zrínyi Ilona egyedül védi a várat, az egri nők is a bástyákra lépnek. Erzsébet királyné bája pedig, mint már említettem, minden népet meghódít, felér egy hadsereggel.

E cikkében Kossuth szemléletesen dajkának is nevezi a hölgyeket, és itt kiemelten gondolhatunk a nemzet dajkáira: az édesanyákra. Továbbá megállapítja: „Igenis a magyar útban van, hogy magyar legyen.” Most ennek fényében, ha a kijelölt rész jelenkorra vonatkoztatott üzenetét vizsgáljuk, nem túl biztató a kép. Hisz napjaink leányai már nem az egri nők és Zrínyi Ilonák nemzedéke, jóllehet a férfiakból is kivesszünk a Hunyadiak, Kossuthok vére. Ismerjük korunkat. Jó úton halad a magyar? Nyitva hagyom a kérdést. Én szeretném hinni, hogy igen, hogy e felállított tétel, a hölgyek nemzetformáló szerepe még ma is létezik, s a hangsúlyt nem engedjük eltolódni a pusztá divat felé.

„Divat hatalmasabb, mint logika.” E kijelentés helyességét napjainkban különösen is érezhetjük, noha Kossuth még pozitív jelentéssel említi. Manapság inkább sajnálattal állapíthatjuk ezt meg. Hisz Kossuth korában a divat eszköz – jelen példában a magyar nyelv terjedésének eszköze –, napjainkban pedig inkább áramlat, mely mindent magával sodor, s ki tud árral szemben úszni?

Tisztelt Hallgatóság! Hölgyeim és Uraim!

Nekem itt szavam nincs – így kezdtem beszédem. Kossuth szemlélete azonban mintegy kimondja, hogy a hölgyek mellett nekiünk, férfiaknak nincs szavam. Felesleges okoskodásunk, hiábavaló logikánk, mert mindezek velünk együtt meghajolnak a nők különleges lényé előtt, készek vagyunk „életünket és vérünket” felajánlani nekik. A teremtéstörténettel együtt vallhatjuk, hogy társaink és támaszaink, s a nemzet támaszai is. Mikor már minden tagunk elfárad, s elménk kifogy a gondolatokból, akkor jönnek ők új erőt és reménységet hozva felénk. Gyertek hát, s építsük együtt a nemzetet!

Magyarnak lenni

A hazaszeretet olyan, mint a család szeretete. Testvéreink, szüleink, gyermekeink szeretete, természetes érzés. De kötelezettségekkel és felelősséggel jár együtt. A hazafiság ma azt jelenti, hogy az állampolgár igyekszik ellátni feladatait, betartja a törvényeket, ügyel arra, hogy ne okozzon kárt. Az efféle szeretet volna az igazi, cselekvő hazaszeretet, melyről Márai Sándor így ír: „Mind-egy, kik beszélnek hazád nevében? Mind-egy az is, mit mondanak azok, akik jogosultnak hiszik magukat, a haza nevében beszélni? Te hallgass hazádra. Mindig, mindent adjál oda hazádnak. A világnak nincsen semmiféle értelme számodra hazád nélkül. Ne várj jót a hazádtól, s ne sopánkodj, ha megbántanak a haza nevében. Mindez érdektelen. Egyáltalán, semmit ne várj hazádtól. Csak adjál azt, ami legjobb életedben. Ez a legfelsőbb parancs. Bitang, aki ezt a parancsot nem ismeri.”

A Társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgy első óráján feltettem a kérdést diákjainknak: mit jelent magyarnak lenni, hogyan élnek meg magyarságukat. Bölcsességüket szeretném megosztani a Kedves Olvasóval. Miközben a 9., 10. és 11. évfolyamos fiatalok gondolatait olvassuk, próbáljuk szavakba, tettekbe önteni saját érzéseinket, hogyan vélekedünk mi hazánkról, szülőföldünkről, magyarságunkról.

„Mi a haza? A haza a szülőföld. Ahol otthon vagyunk, ahová hazamehetünk, amikor máshol járunk. Az a táj, ahol értük a szavunkat, a magyar nyelvet, ahol biztonságban érezzük magunkat.

Csecsemőkorunktól fokozatosan tárgyalt az a kör, amelyen belül mindent otthonosnak éreztünk, egészen a kiságytól kezdve, az óvodán át az iskoláig, ahol jobban elmélyedtünk népünk történetében. Megismertük az országot, amelybe születettünk, amely az igazi hazánk, tudjuk, hogy Magyarország az, és mi magyarok vagyunk. Hogy igazán megismertük, az talán túlzás. De mindennél jobban kötődünk szülőföldünkhöz, mint bármilyen más országhoz. Átestünk azon az izgalmas és kissé késszorító élményen, amit a magyar határ átlépése jelent, a megérkezés egy idegen országába. Nem értjük az emberek beszédét, a feliratokat, ismeretlen pénzzel kell fizetni, mások a szabályok, a jogrendszer. Később oldódik az idegenség, máshol is éppúgy nevetnek vagy bosszankodnak az emberek, mint otthon, de az mégis más. Nem otthon vagyunk. Annál nagyobb öröm a hazatérés, megpillantani az ismerős arcokat, magyarul beszélni. Legszebben Fodor András fejezi ki ezt az érzést:

„... Ez hát Magyarország! Léckerítések, gyümölcsfák, kertek. Nyugodni vagyok. Csak itt tudok élni. Várnak, szeretnek.»”

BUGYI CSILLA

„Magyarok vagyunk, s mégsem gondolunk rá túl sokszor. Nem teszünk a magyarságunkért, tudjuk, eltűnjük, de van, hogy meg is tagadjuk. Ha olyan szituációba kerülünk, büszkén vagy szégyenkezve mondjuk: *I'm Hungarian, Ich bin ungarisch, Yo soy húngaro.* A világ több ezer nyelven mondhatjuk, de ezek közül magyarul ejtjük ki legritkábban.

Pedig ki kellene mondanunk, tudatosítani kellene magunkban. Egyértelmű, hogy magyarok vagyunk, senki sem kérdi magyarul, hogy melyik országban születünk. Az is természetes, hogy magyarul szólalunk meg. De nem töprengünk el azon, hogy hány ember harcolt azokért a dolgokért, amit ajándékként, kincsként kaptunk tőlük.”

KENÉZ ANIKÓ

„Miért jó magyarnak lenni? Nehéz kérdés. Egy kicsi, szegény ország lakosának lenni, ahol a népesség fogy, az emberek tudatlank, nagy a munkanélküliség. . .

Sajnos a jelenre nem igazán lehetünk büszkéek. A múltunk sem felhőtlen, mégis büszke vagyok rá, hogy egy olyan nép sarja vagyok, amely már több mint 1000 éve itt él, és a sok diktatúra alatt sem tűnt el a történelem sötét, feneketlen süllyesztőjében, mint oly sok nép.”

HOVÁN JÓZSEF

„Ma egy jelentős hányadunk él határainkon kívül. Ők megtanultak hozzászólni az országhoz, az idegen élnek. De sohasem hódoltak be az idegen kultúrának és nyelvnek. Szívükben ott él, talán még jobban, mint nekünk Magyarországon élőknek, a régi, nagy Magyarország.

Nem tudnám máshol elképzelni az életemet: ezen a földön születtem, ezt a földet szeretem és halálomig itt szeretnék élni.”

NAGY ANDRÁS

„Magyarország. Az én országom. De nem csak az enyém, hiszen ezekkel, milliókkal élek együtt ezen a földön. Nem nagy, de mégis mennyi mindent tett ezért a világotért.

Élek. De hogy lehet élni? Vagy inkább miért élünk? Lehet élni a hazáért, és csak a hazáért, de élhetünk egyszerűen csak magunkért. Hazáért élni annyit jelent, hogy mindent megteszünk érte, hogy fennmaradjon. Már annyi is elég lenne, ha a környezetünket tisztán tartjuk. Ha ezt mindenki megtenné, még büszkébbek lehetnénk erre az országra. De én így is büszke vagyok, és úgy érzem, nem csak én, hanem velem együtt nagyon sokan. És ez jó érzés. Az is jó érzés, hogy van otthonom. Hogy van egy biztos pont, ahova mindig visszatérhetek. Ahol szeretnek engem és gondoskodnak rólam. Születésünk óta bennünk van ez az érzés. A ragaszkodás. Először az anyához, később az otthonhoz,

majd a hazához. És ez a három együtt él tovább bennünk. Bennem és mindenki benn. És nem lehet letagadni. Ezt érezni kell! Magyar vagyok! És ezt nem csak érzem, hanem tudom is. És büszke vagyok rá.”

SOLTI BEÁTA

„*Menjünk csak le, és zavarjuk ott össze a nyelvüket, hogy ne értsék egymás nyelvét! Így szelészette szét őket onnan az Úr az egész föld színére...*» [1Móz 11,7–9] Szavakkal nem lehet kifejezni ezt a hatalmas érzést, a hazaszeretetet. Születésem óta ezt érzem, akár az őseim, hiszen ebben a szellemben nevelkedem. Ez a kis ország a hazám, és ha háború is lenne itt, kiállnék mellette, semmiképp nem költöznék el. Egyszerűen szeretem az otthon illatát, a csendet, hallgatni a madarak énekét, és örülnök annak, hogy itt vagyok itthon.”

AUXI ÁGNES

„... Magyarnak lenni mit jelent nekem? Büszkének lenni hazám tehetséges fiainak sikereire. Hinni abban, hogy a tehetséges ember igenis lehet próféta saját hazájában. Reménykedni abban, hogy gyermekeimnek biztonságosabb, szebb országot hagyok örökül.”

POLYÁK ZSUZSANNA

„... Magyarnak lenni, nem azt jelenti, hogy Magyarországon élni, de még csak nem is azt, hogy több generációra visszavezetve magyar szülőktől, ősöktől származni. Valakit az tesz magyarrá, hogy meg van benne az úgynevezett nemzeti öntudat. Bárhol is éljen a világon és bárhova sodorja az élet, mindig tiszta és hiteles érzelmekkel gondoljon a szülőföldjére. Ha a helyzet úgy kívánja, hangot is adjon érzéseinek. Magyarnak lenni nem azt jelenti, hogy magyar útlevelünk és személyi igazolványunk van, hanem, hogy a szívünkben is igazi magyar emberek vagyunk, és ha a hazát veszedelem fenyegeti, gondolkodás nélkül akár életünket kockára téve is, megvédelmezzük azt, mint ahogyan elődeink tették többek között 1848-ban vagy 1956-ban.”

KORBELY ERIK

„... Járván-kelvén szép magyar hazánk rónáin, hegyei közt, nem támad-e fel lelkünkben a kíváncsi kérdés: miféle népek élhettek itt a történelem folyamán, s vajon mi mindent rejtegethettek előlünk az egymásra rakódott földrétegek, milyen régészeti leletek fölött állhatunk éppen most?”

Kinek a vére s verejtéke áztatta, termékenyítette azt a földet, melynek minden rögéhez változatlan szeretettel tapad a lelkünk, melyen kívül a nagyvilágon nincsen számunkra hely, vessen a végzet bárhová, visszasír hozzá a szívünk.”

BUGYI TÍMEA

„... Még igazából nem tudom, mit jelent Magyarországon élő magyarnak lenni, mert csak másfél hónapja lakom itt, de azt nagyon jól tudom, mit jelent külföldön, az anyaországon kívül magyarnak lenni.

Mindig büszke voltam rá, hogy magyar vagyok, és azt hangos szóval vallottam. Kisebbségi koromban nagyon egyszerűnek képzeltem az életet, a nemzetiség fogalmát, de most már nem mondhatom ugyanezt. Szórványvidéken laktam, s szomorú szívvel kellett tapasztalnom, hogy a magyar gyerekek más anyanyelvű iskolákba jártak, mert valósággal félték magyarságukat bevallani. Lehet, ezt azért tették, mert egyes emberek lenézték őket. Egy ilyen helyzetben az ember tűnődik azon, hogy bevallja-e nemzetiségét vagy sem...

Több esetben az, hogy magyar vagyok, szenvedést és küzdést jelentett számomra. Bár sokszor azt éreztem, hogy már nem bírom tovább, sosem adtam fel. Most már végre a magyarok között vagyok. Két hazám van: innen gondolataim hazaszállnak, s amikor ott vagyok, otthon, gondolataim újra haza szállnak, az új otthonom felé.”

LŐRINCZ LEILA

„... Remélem eljön majd az idő, mikor minden ember, aki ajándékul kapta, hogy magyar földön ébredhet és hajthatja álmokra a fejét, szívében viseli és kitüntetésnek érzi, hogy magyar lehet.

Kérjük az Istent, hogy segítse a népet, mely megbűnhődte a múltat, s jövőndőt! Töltsük úgy minden percünket, hogy méltóak lehessünk származásunkra és az elkövetkezendő nemzedék büszkének, felemelt fejével viselhesse a magyar nevet!”

BAKI ZOLTÁN

„... A külföldön élő magyar testvéreink őrzik a hagyományokat és talán erősebb hittel élnek, mint mi Magyarországon élő magyarok. A Himnuszunk is tükrözi a magyarok lelkét, hiszen ami a legcsodálatosabb: Istenhez imádkozunk, s tudjuk, hogy ő mindenkit megvéd és a sok küzdelem után biztos boldogság vár majd a magyar nemzetre. Szerintem hálát adhatunk Istennek, hogy magyarnak születünk. Ez az érzés bennem mindig megmarad.”

HORVÁTH ÉVA

„Magyarnak lenni... Tudod, mit jelent?» – teszi fel a kérdést a költő, Sík Sándor is. Valóban elgondolkodtató: tudjuk-e, mit jelent, hogy magyarok vagyunk. Nem, nem tudjuk, mit jelent. Számomra legalábbis nem definiálható, nem kézzelfogható, s azt tapasztalom, másnál sem.

Az embernek magának kell tudnia, hol a helye, s magyarnak lenni egyszer ezt jelenti: *helyem van*. De nem is akármilyen: olyan népnek a tagja lenni, aminek ilyen szép, ilyen szomorú történelmi múltja van, hogy szinte már „megbűnhődte a múltat, s jövőndőt” – e nemzet fiának lenni *kitüntetett hely*. Miben áll ez a kitüntetés? Megint csak nem tudhatjuk. „*Ma élni, küldetés*” – hangzik egy másik idézet. De ki tudja, mi a küldetésünk? Mindnyájan tapogatózunk, s nem tudjuk, kik vagyunk, hát honnan tudhatnánk ezután, mit jelent magyarnak lenni? A költő is csak a történelmileg megállapítható tapasztalatot írja le: magasba vágytunk, de lent tengődünk. *Nem tudjuk*, mit jelent, csak *érezzük*, átérezzük.

Próbálkozások mindig vannak a megfogalmazásra, de az csak akkor lehet tökéletes és igaz, ha mögötte átérezzük a megfoghatatlant, a kitüntetést. Olyan kitüntetést, amit előre kaptunk azzal, hogy magyarnak születettünk, s bizonyítanunk kell, hogy érdemesek vagyunk rá.”

ARANY MIHÁLY

Válogatta: FEHÉR BORBÁLA
történelem szakos tanár

Versenyeredmények

2002. szeptember 19-én Kossuth-emléknap megrendezésére került sor Nyíregyházán, Kossuth Lajos születésének 200. évfordulója alkalmából. A nyíregyházi Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium meghívására iskolánk küldöttsége is részt vett az ünnepségen. A hálaadó istentiszteletet megemlékezés, majd tudományos konferencia követte. Itt került sor az országos Kossuth-pályázat eredményhirdetésére, melyen iskolánk tanulói szép eredményt értek el. Kenéz Anikó (11/6) „Kossuth-emlékek Orosházán” című pályamunkáját a zsűri 1. hellyel jutalmazta. A Kossuth-nóta illusztrációk közül Bugyi Csilla (11/6) rajza 2., Major Hajnalka (8/6) munkája 3. helyezést ért el. Szeptember 19-én emlékeztek Kossuthra Orosházán is. Az Eötvös József Általános Iskola által megrendezett versenyen tanulóink ugyancsak dicséretesen szerepeltek.

Szóokverseny

Csizmadia Kristóf (7/6) 1. hely
Vétró Emese (8/6) 3. hely

Történelmi vetélkedő (csapatverseny 2. hely)

Arany Brigitta 8/6
Gyuricza Nóra 8/6
Molnár Nóra 8/6
Pató Nikolett 8/6
Rédei Natália 8/6

Rajzpályázat

Mengyán Mónika 8/6 3. hely

Már hagyomány az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban, hogy november hónapban versenyen választjuk ki, kik az évfolyamok legjobb helyesírói, kik képviseljék iskolánkat az általános iskolások városi és a gimnáziumi tanulók megyei megmérettetésén.

Ebben a tanévben november 13–14-én került sor erre, amikor is igen sokan – a felső tagozaton 37, a gimnazisták közül pedig 29 diák – próbálták meg helyesen leírni a tollbamondás szövegét, és hibátlanul kitölteni a feladatlapot. Bár tökéletes megoldás sehol sem született, de a legjobbak dicséretes módon helytálltak. A nyerteseknek gratulálunk és minden résztvevőnek az anyanyelv és a magyar helyesírás ápolásában való további állhatatos kitartást kívánunk!

A helyesírási verseny felső tagozatos nyertesei (5–8. évfolyam)

5. osztály (10 versenyző)
1. Üveges Ádám 5/A
2. Borbély Barbara 5/A
3. Csizmadia Klaudia 5/A

6. osztály (6 versenyző)

1. Szöllősi István Sándor 6/B
2. Tóth Alexandra 6/B

3. Csizmadia Anna 6/B

7. osztály (12 versenyző)

1. Beke Zsanett 7/6
1. Pápai Erika 7/6
2. Szabó Anikó 7/6
3. Grecsó Nóra 7/6
3. Szalai Tímea 7/6

8. osztály (9 versenyző)

1. Rajki Dóra 8/6
2. Molnár Nóra 8/6
3. Sajtos Krisztina 8/6
4. Vétró Emese 8/6

A helyesírási verseny felső tagozatos nyertesei (9–12. évfolyam)

9. évfolyam

1. Horváth Tamás
2. Rajki Judit
3. Fodor Katalin

10. évfolyam

1. Bugyi Tímea
2. Kolozsvári Noémi
3. Kovács Klaudia

11. évfolyam

1. Bíró Attila
2. Arany Mihály
2. Lukács Gábor
3. Kenéz Anikó
3. Kusnyarik Renáta

Születésnap

Születésnapról többnyire szűk családi körben szokás megemlékezni. Nevezetes embereket, fontos események évfordulóját a nyilvánosság is számon tartja.

Alapítvány esetében talán rendhagyó a „születésnap” említése, de ezúttal hadd mondjam így, hiszen a „Sola Fide” – teljes nevén „Sola Fide Jankó Bálint és Czeglédi Jankó Géza Alapítvány” – kedves a szívemnek, jól esik megszemélyesíteni.

Sola Fide = Egyedül hit által. Ezt a lutheri gondolatot írták fel egykoron az Orosházi Evangélikus Gimnázium pecsétjére. Nyitott könyv két oldalán olvasható.

Alapítója e jelszót választotta az alapítvány nevéül. Céljául evangélikus iskolának szegény sorsú, jó tanuló és tehetséges diákjainak támogatását tűzte ki. Ezzel is őrizni kívánja apósa, Jankó Bálint (egykori orosházi evangélikus tanító) és szeretett férje, Dr. Czeglédi Jankó Géza emlékét.

A régi körbélyegzőt gimnáziumi értesítő könyvemben bármikor megnézhetem. Érvényben volt mindaddig, amíg a politikai hatalom az egyházi iskolák legtöbbször – köztük az orosházi – törölte az élvonalból. Igaz, állami intézményként tovább működött, s egy darabig úgy látszott, szellemiségéből is átmenthető valami. Lassan mégis meghatározóvá vált az ateista ideológia.

Az, hogy újra egyházi iskolák működjenek, hosszú ideig csak sokak reménye maradt. E reményt Istennek és jövőbe vetett hitük táplálta, és ebben nem csalatkoztak.

Ma már mindannyiunknak természetes, hogy van egyházi óvodánk és iskolánk, melyben az abécével ismerkedő első osztálytól az érettségig minden korosztály megkapja a neki megfelelő tanítást és szeretetteljes nevelést. Régi-új pecsétjén ma is ez olvasható: Sola Fide!

Lapunk e száma hírt ad az intézményeinket támogató többi alapítványról is. Ezek már elérték azt a kort, melyben jogosultak az adófizetők 1%-os felajánlásainak elfogadására. Együtt örülünk a gondoskodó szeretet és áldozatkészség megvalósítóinak!

A Sola Fide Alapítvány alapítója 500 000 Ft-os induló vagyonával kezdte meg működését, s ezt az összeget azóta két születésnapjával, kétszer 50 000 Ft-tal gyarapította. Néhány kisebb adomány is érkezett már számlájára, de komolyabb összegekre valószínűleg majd akkor számíthat, ha betölti hároméves „életkorát” és jogosultságot szerez az 1%-os adófelajánlásokra. Legtöbbször az adóbevallások idején gondolnak a jótékony-ságra, s ilyenkor keresik, hová is adhatják adójuk 1%-át.

Szeretettel köszöntjük a két éves Sola Fide Alapítványt!

FÜRST ENIKŐ

Életkép és jövő

Hónapokkal korábban csúnyán összefirkálták egyházközségünk egyik épületét. Még neve is van ennek a beteges lelkületből fakadó, torz (ál)művészetnek: grafiti. Olyanok gyakorol(hat)ják ezt, akiknek annyi tehetségük nincs, hogy önálló alkotásokkal, rajzokkal vagy festményekkel az igazi művészet életterébe emelkedjenek, és ott mutassák meg tudományukat. Mivel igazi tehetség híján soha sem tudnak maguknak hivatalos kiállítási helyet szerezni, ezért ízléstelen tolakodásukkal mások házáat, lakását, falát, kerítését mocskolják be, s okoznak pénzben kifejezhető kárt. Vannak viszonylag ügyesebb vonalvezetéssel rendelkező (fél)tehetségek. Ez azonban nem változtat azon, hogy az egyház épületén is mintegy 80 ezer forintot okoztak a tettesek (vagy tettes). Igaz, a hivatalos kárbecslő 25 ezer forintban állapította meg a mostani kárt, de a mester a munkát 80 ezerért vállalta volna. A biztosító – nem nevesítjük – természetesen nem fizet, talán mert egyel kevesebb a kunkor a fali rajzokon, mint kellene.

A rendőrség illetékeseinek gratulálunk, nemrég kaptuk a jó hírt, hogy elfogták a tettest, és polgári peres úton érvényt szerezhetünk követelésünknek. Ám az egyház vezetősége nem élt a felkínált lehetőséggel, s most itt ezen az oldalon nem is akarjuk elmagyarázni, hogy miért nem. Egyelőre kénytelenek vagyunk így hagyni az épület falát, s majd jövőre, amikor esetleg jobban lesz pénzünk az ocsmányságot tartalmazó rajzok eltüntetésére, megrendeljük a munkát. Még jó, hogy csak kevesen értik a falakra firkált jeleket és a morbid, obszcén, ízléstelen rajzokat, szavakat. Mert a rajzok nagyon sötét lélek nagyon gusztustalan lelki világából születtek, s nem titkolandó, nagyon ocsmány a tartalmuk. Még a szegény rendőrséget is igen elmarasztaló tartalmú rajzírás olvasható az épület egyik ablaka alatt.

S ami megdöbbenett bennünket: Két alkalommal éltük át, hogy két édesanya kis, csöpp gyermekével megállt a kifecamodott módon dekorált falak előtt, és ügyös primitívvel magyarázták művészetekben még aligha jártas gyermekeiknek, hogy milyen szépek ezek a rajzok, ezek a vonalak, s milyen ügyes volt az, aki ezeket csinálta. Rövid időn belül kétszer egymás után éltük át, hogy még kiformalatlan lelkű gyermeküknek kedélyesen magyarázták az obszcén grafiti „szépségét” – hadd tanuljon a gyermek, s így lehetőleg neki se legyen jobb ízlése, mint annak a két drága anyukának, akik láthatóan egy kukkot sem értenek angolul, vagy ha igen, akkor már igen jó nevelője a kereskedelmi tévécsoportok alatt szárnyaló szellemtelenségeinek. A két kis csöpp természetesen nagy érdeklődéssel figyelte a kunkorodó vonalakat, a kigyóvza tekergő grafiti betűit és szavait; egyikük a kis ujjával, nagy szorgalommal, követni is igyekezett a kacskaringós fürmedvényt. Az anyukák lelkes művészeti hozzáértése szépen beleplántálhatta lelkükbe a jövőt: firkáld csak össze, ami nem a tied, kinek mi köze hozzá, s ha ehhez kis mennyiségben még drogozol is, az nem törvénybe ütköző.

Csak úgy, megrendült lélekkel vettem tudomásul a kisgyermek lelki világának ezen veteményezését. Életkép, de jövőt meghatározó életkép. Csoda-e, ha minden egyre jobban széthullik, szétzilálódik?

Ilyenkor mindig eszembe jut az Úr Jézus klasszikus szava, amit a kereszten mondott: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek. Nem tudják, hogy mit beszélnek, hogy miért káromkodnak, miért rombolnak (nemrégem temetőinkben), nem tudják... De miért nem tudják?

ERJÉ

Az ASTRA AUTÓSISKOLA tanfolyamot indít

az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium tanulói részére

személygépkocsi, motorkerékpár, segédmotor-kerékpár kategóriákban.

Érdeklődni lehet személyesen az iskolában vagy a 06 30/9388-395-ös telefonszámon, Tóth András iskolavezetőnél.

A TANFOLYAMRA
GYÜLEKEZETI TAGOK
ÉS HOZZÁTARTOZÓIK
JELENTKEZÉSÉT IS VÁRJUK!

Az Európai Unió magyar keresztyén szemmel

Avagy a falra hányt borsó jegyében

Lassan megszokjuk, hogy naponta halljuk az „EU” kifejezést. Szubjektív szándékú körkérdéssel fordultam jó néhány felebarátomhoz. Két kérdést tettem fel nekik: 1. Tudja-e (tudod-e), hogy mit jelent ez a rövidítés: EU? 2. Tudja-e (tudod-e) mit jelent ez nekünk, magyaroknak?

Az első kérdésre 90%-os biztonsággal kaptam meg a feleletet: természetesen tudjuk, az Európai Uniót jelenti. A második kérdésre értelmesen a megkérdezettek 10%-a tudott felelni, a többiek csak találgattak. Arra a kérdésre, hogy mit jelent nekünk az Unió, nagyon bizonytalanok voltak a válaszok. Voltak, akik úgy gondolták, majd nagyon sok pénzt kapunk az Uniótól. Voltak, akik a nemzetek egyenjogúságáról beszéltek, mások a határok megszűntéről. Ismét mások a korlátlan munkavállalási lehetőséget emlegették. Igazából azonban majdnem senki sem tudta értelmesen, világosan, egyértelműen összefoglalni, pontokba szedve kifejezni, hogy mit jelent az Unió nekünk, magyaroknak. A leg-sivárabb várakozási tartalom megfogalmazva így hangzott: nekünk is annyi pénzünk lesz, mint a németeknek.

Az uniós csatlakozás ügye nagyon komoly, s valóban nagy történelmi fordulatot jelenthet nekünk is. Csak az okozhat a tárgyilagos szemlélőnek nyugtalanságot, hogy a nálunk sokkal gazdagabb Ausztriában vajon miért alakult ki egy nem kis súlyú mozgalom, amelyik azt keresi, hogyan lehetne kikerülni az Unióból. Ezek a lázadó osztrákok azt állítják, hogy amióta tagjai lettek az Uniónak, egyáltalán nem javult a gazdasági helyzetük. Mellesleg kiegészznék az osztrák gazdasági helyzettel, de ha az övék uniós tagként nem javult, akkor mi mit várhatunk? Az osztrákok egyébként nehezményezik a nagyon is szigorú európai szabályozásokat, mivelhogy minden, ami a gazdasági kérdésekkel függ össze, Brüsszelben, és nem a nemzet fővárosában dől el, ennek következtében a nemzet jelentősége is egyre csekélyebb.

Mindenesetre annyi tény, hogy Ausztriában a legutóbbi időben szerveztek egy olyan pártot, amelynek csak egyetlen célkitűzése van: hogyan lehetne elérni népszavazást annak érdekében, hogy Ausztria kilépjen az EU-ból.

Mindez csak a gazdasági problémákat érinti, ám ezen kívül is vannak súlyos kérdések. Két csoportra osztható az ezzel kapcsolatos kérdéskör: az egyik a keresztyénség európai jelenléte, a másik a speciális etikai problémák újképződésének felbukkanása.

A keresztyénség európai jelenléte közismert, ami azt jelenti, hogy az európai kultúra és általános műveltség keresztyén. Nem a

hiteltről szólók most, hanem a kultúráról, a műveltségről. Egy európai számára – az iskolai oktatásnak köszönhetően – természetes a bibliaismeret, a tízparancsolat és általában a keresztyén etika legalapvetőbb tanítása. Ilyen a társadalmi környezet. Ezzel szemben Magyarországon, különösen annak délkeleti részében ez a kultúra és műveltség nemcsak hiányos, de nyomelemekben is alig létezik. Ez legalább annyira kellemetlen lesz az érintettek számára, mint a nyelvtudás hiánya. Franciaország kivételével bármelyik nyugati országot említhetem, minimum a kétnyelvűség természetes, még Németországban is nagyon sokan tudnak valamilyen szinten angolul. Ugyanígy ordító különbség lesz vallási kérdések tekintetében. Egy ún. – jelenleg – európai polgár számára nem kérdés, hogy melyik felekezethez tartozik, minimum ennyit tud, míg nálunk – legalábbis itt délkeleten – sokak szívében és fejében már az is teljesen homályba vész, vajon melyik felekezethez tartozhat. Keresztelések alkalmával az édesanya, ebben az esetben a feleség számos alkalommal nem tudja, hogy a férje egyáltalán meg van-e keresztelve. Az, hogy keresztszülőknél kiválasztott személyek nagyon sok esetben nincsenek megkeresztelve, már szinte nem is meglepő. Kétségbeesett kísérletet teszünk, hogy elmagyarázzuk, tessék megérteni, ilyen esetben nem lehet keresztszülővé válni. Reakció: primitív megsejtődés és buta szlogen, hogy milyen az egyház. A felajánlott felkészítési lehetőség elől azzal térnek ki, hogy nincs idejük. Európában ez nem így működik.

A keresztyén kultúra és műveltség terén nagyon le vagyunk maradva, s ennek behozására még csak lépéseket sem teszünk, hiszen Orosházán az iskolás gyermekek (kivéve az egyházi iskolát) alig 1%-a tanul némi hittant, azt is csekély óraszámokban, a fakultatív oktatás minden nyűgével. A helyzet valószínűleg a megye többi településén sem jobb.

A másik problémakör a speciális etikai kérdések újképződésének megjelenése. Érdekességképpen két dolgot lehet kiragadni, ami nagyon komoly elméleti és gyakorlati problémát jelenthet: az eutanázia és a homoszexuálisok házassága. Éppen a legutóbbi Lelkészi Munkaközösség ülésén a lelkészek egyértelmű határozottsággal utasították el az utóbbi megáldását, és ezzel egyet is lehet érteni. E sorok szerzője is egyetért az elutasítással, csak van annyi rálátása a történésekre, eseményekre, hogy 1984-ben még Németországban is felháborodva utasították el a lelkészek ezt a témát, és most bizonyos tartományi egyházak vezetői mégis lehetővé teszik az ilyen házasság megáldását.

A volt NDK híres evangélikus könyvkiadója, a berlini Evangelische Verlagsanstalt 1989-ben jelentette meg egy könyvet, melynek címe: „Und diese Liebe auch” (És ez is szeretet/szerelem). A hangsúly az „és”-en, valamint „is”-en van! S a téma éppen az, hogy az egyház, a lelkészek hogyan viszonyuljanak ezekhez az emberekhez, hiszen ők is Isten gyermekei. S ma már vannak olyan uniós országok, ahol a homoszexuálisok házasságát legalizálták. Vajon ez a keresztyén etika felbomlását jelenti-e, vagy a keresztyén szeretet kitágulását?

Pécsett volt egy szimpózium a keresztyénség és az uniós csatlakozás témájában, s ott jeles tudósok foglalkoztak azokkal a súlyos etikai kérdésekkel, hogy milyen etikai kihívásokkal kell szembenéznie a keresztyén embernek az európai integráció kapcsán.

A Dunántúli Napló egyik legutóbbi számából megtudhattuk, hogy a Pécsi Tudományegyetem vallástudományi központjának vezetője, Dr. Wildmann János az előadásában kifejtette, négyféle keresztyén típus van a csatlakozással összefüggésben:

1. Az ún. „világkeresztyének” köre (keresztyén kozmopolitizmus?), akik szerint nagyon is megéri csatlakozni, mert nagy hasznunk lesz belőle. 2. Az ún. egyház-nemzeti kör, amely a saját nemzeti identitás elvesztését félti, s ellenzi a csatlakozást (keresztyén nacionalizmus?). 3. E harmadik kör tagjai azokból állnak, akik meggyőződéssel vallják a keresztyénségnek az Unióban betöltendő nagyon fontos szerepét, vagyis fenntartás és szorongás nélkül várják a küldetését. 4. S vannak a „mérlegelő keresztyének”, akik igyekeznek mindent – előnyöket és hátrányokat egyformán – megvizsgálni, és bölcs döntést hozni.

Súlyos kifogásunk, hogy a sokat emlegetett EU-csatlakozás problémája nagyon sok homályt takar, pedig – állítólag – nincs messze a népszavazás időpontja. S az állampolgár majd dönt, anélkül, hogy igazából tisztában lenne az egész csomaggal. Nincs rosszabb annál, amikor valaki csak felszínes jelszavaknál, üres ígéretéseknél ragad le, és nem tudja értelmesen átlátni, felfogni, értelmezni az egyébként komplex helyzetet, s emiatt etikai értelemben osztályozhatatlan döntést hoz – saját és gyermekei, unokái jövőjéről.

S a legrosszabb, hogy az azonnali „egy tálcára” sietve eladjuk az első szülöttnék járó áldást. Képesek vagyunk rá, akár csak Ézsau. Hasáért reszkető ösfelebarátunk is gondolkodás nélkül adta el elsőszülöttségi jogát, öntudatát, s amikor a rossz üzletre rá-

Egy leánygyülekezet örömei, viszontagságai

Visszatekintés az előző egyházi esztendőre

Akardoskúti leánygyülekezet ebben az évben is Istenünk gondviselő szeretetébe ajánlotta magát januári presbiteri ülésén, mikor törvényeinknek megfelelően a zárszámadás és a költségelőirányzat voltak fő témáink.

Nagy beruházás volt mögöttünk, de bízunk benne, hogy Urunk „a szükségset majdcsak kirendeli az új esztendőben is”. Ugyanis a 2001-es év folyamán tapasztalhatunk, milyen jó, ha keresztyén testvérek felekezeti kötöttség nélkül összefognak Isten háza érdekében. A római katolikus egyház nagy összeggel járult hozzá a festéshez, álmeny-nyezet-készítéshez, s a református testvérek is áldoztak javaikból.

Megújult gyülekezeti termünket októberi hálaadó ünnepségünk keretében áldotta meg Ribár János esperes úr. A 2002-es évre nézve – készleteinket ismerve – nem akarunk meggondolatlan terveket szólni. De már azon a délutánon meg kellett szegényülni kishitőségünk miatt. A református testvérek még 20 széklet ígértek a frissen meszelt téli istentiszteleti helyiségbe, melynek átépítéséhez a téglát, szépítéséhez a keresztet és a szőnyeget is adományként kaptuk. Sőt a 100 esztendő Tar Antal testvérünk is 100 000 Ft-tal támogatta kedves gyülekezetét, melynek egykor hűséges, aktív tagja volt. Jóllehet, nem csak ebből következethetünk arra, hogy Urunk szeretettel tekint ránk, de ezek biztos jelei gondviselő jóságának. Reméljük, a szép bordó székek sokáig jó szolgálatot tesznek majd, s a bőkezű adomány is befektetésre került.

A gyülekezeti terem nyitott folyosóját ügyes kezek kerítéssel és zárható ajtóval látták el, hogy épületünk védve lehessen a szél-től, falevéltől, hótól. Október 6-án ezt is megköszöntük a már hagyományosnak számító ökumenikus hálaadó istentiszteletünk keretében. Természetesen megemlékeztünk nemzetünk hőseiről, és megköszöntük példájukat, hazaszeretetüket, s minden jótéteményéért áldottuk Atyánkat a testvéri közösségben.

Az igehirdetés szolgálatát Tóth Imre, székutasi református lelkipásztor végezte. Vendégünk volt Kardoskút polgármestere és kedves felesége, akik minden ünnepi alkalommal megtisztelnék jelenlétükkel, s az egyházmegye felügyelője is eleget tett meghívásunknak, hitvesével együtt, aki a kántori szolgálatot vállalta azon a vasárnapon. (Az esperes úr ebben az esztendőben – külföldi útja miatt – nem lehetett közöttünk.)

A nap különlegessége volt, hogy a kardoskúti gyerekek, fiatalok több szép énekkel is megörvendeztették a gyülekezetet. Délutá-

nunk tea és sütemény mellett folytatódott. A szorgos háziasszonyok pedig gondoskodtak arról, hogy sokáig beszélgethessünk egymással a terített asztalok mellett. Reméljük, hogy a most előttünk álló egyházi esztendő végén is együtt lehetünk, és közösen adhatunk hálát Istenünk napról napra megújuló kegyelméért.

Október óta ismét van óvodai hitoktatás Kardoskúton: egy kicsiny, de lelkes csapat a hallgatósága Keveházi Márta „néninek”, akinek köszönet ezért!

Adventben szeretnénk a gyermekeket is hívogatni alkalmainkra, nekik életkoruknak megfelelő meglepetést készítünk.

A címben jelzett viszontagságok sem kerültek el bennünket. A baj nem jár egyedül – tartja egy mondás. S mi reformáció ünnepe táján ezt is átéltük. Egy nagyobb erejű vihar kárt tett a templomtetőben, majd pedig műszaki meghibásodás folytán egy mezőgazdasági gép a kerítésünket rongálta meg. Nem tűnik olyan tragikusnak, de számunkra mégis megpróbáltatásokkal teli napok voltak ezek. Pár cserép és kúpcserép repült le, de számítani kellett újabb szellőkésekre, s az időjárás is esős volt. Mindenki tudta, ha beázik a templom, még nagyobb lesz a kár. A templomtető nem 6-7 méter magasan van, mint egy lakóházé, hanem több mint húsz méteren. Ki vállalkozik a nyaktörő mutatóványra? Biztosak voltunk abban, hogy mélyen a zsebünkbe kell nyúlni, ha szakembert fogadunk. Örömmel mondhatom, hogy most is számíthatunk a segítőkész tűzoltókra, akik azonban semmit sem tudtak tenni. Hiába a gyorsaság és professzionális felszerelés, a felázott talajra veszélyes lett volna járművel rámenni. Így aztán mégis gondnokunkra és egy presbiterünkre hárult a feladat, hála Istennek, nem esett bajuk, és úgy tűnik, átmenetileg a tető is rendben van.

A kerítés ügye bonyolultabb volt. Egy ideig nem is tudtuk, hol keressük azt, aki ilyen bosszúságot okozott nekünk. Sok napba telt, mire előkerült – megkeresték. Tudjuk, hogy számára is nagyon kellemetlen az eset. Belátta hibáját, mulasztását, rendezte a kárt, s kerítésünkön alig észrevehető az új szakasz.

Amikor kétségbe estünk, mert kevés viszszejelzést kaptunk a biztosítótól, vagy nagyobb kárra gondoltunk volna, akkor „magától” oldódtak meg gondjaink. Úgy „magától”, ahogyan Reményik Sándor is megfogalmazta versében, és Isten kegyelmére értette azt.

Mindazt, ami velünk történt a mögöttünk álló hónapokban egy ige, isteni ígéret foglalja össze, ami kicsiny gyülekezetünk szí-

vébe kell legyen írva továbbra is, mert bátorít, kitartásra, hűségre biztat: „Mert a hegyek megszűnhetnek, és a halmok megínoghatnak, de hozzád való hűségem nem szűnik meg, és békességem szövetsége nem inog meg – mondja könyörülő URad.” [Ézs 54,10]

LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN

Új sajtóiroda

Örömmel közöljük, hogy november közepén elindult a Duna Nova Press független sajtóiroda, melynek vezetője Kennedy Tamás, aki közölte: „tényekre alapozott és összefüggésekben értelmes tájékoztatást kíván” adni az iroda, négy nyelven. Az alapítók szerint azért van szükség erre a sajtóirodára, mert „ritkaságnak számít a hiteles kommunikáció.”

A Duna Nova Press (DNP) a kárpát-medencei eseményekkel foglalkozik, külföldről pedig magyar vonatkozású híreket tesz közzé. „A magyar valóság német, angol, francia és magyar nyelvű megjelenítésére azért van szükség, mert mind a belföldi, mind a külföldi sajtót politikai és gazdasági monopóliumok saját érdekében használják, illetve manipulálják.” – mondta Kennedy Tamás. A DNP minden tisztességes polgári kezdeményezést támogat, „bár sajtó véleményyt nem alkot”, de feladatának tekinti, hogy tárgyilagosan, torzítás és csúsztatás, manipulációs szándék nélkül számoljon be a magyarságot érintő kérdésekről. Honlapjuk elérhető a www.dnp.hu címen, telefonszámuk: 1-365-3333.

Folytatás a 19. oldalról

döbrent, már késő volt. Honi kísértésünk, hogy hasunkért, pénzünkért, karrierünkért, élvezeteinkért eszméket tapossunk sárba, hitünket is eladjuk. Elég hozzá színes üveggyöngy-ígéret, tüzes víz a sarki kocsmában, mint hajdan az indiánok esetében, akik el is vesztették a hazájukat.

Legkorrektebb a „mérlegelő keresztyének” köre, mely mindent megvizsgálva igyekszik felkészülni az uniós csatlakozásra.

Ezzel most be is fejezem a borsó falra dobálását, jobb, ha megfőzzük, hátha nem len-cse lesz belőle.

RIBÁR JÁNOS

ALAPÍTVÁNYI BESZÁMOLÓK

Ravasz Antal Alapítvány

Az alapítvány az orosházi egyházközség felügyeletével 1994-ben jött létre. Abban az évben ünnepelte Orosháza város alapításának 250. évfordulóját. Ezen ünnep alkalmából ismét előkerült iratok és megbízható feljegyzések igazolják, hogy az evangélikus vallásuk miatt Zombárról elköltözött és Orosházán letelepedő családok 8 tagú bizottsági vezetője Ravasz György volt.

Az alapító családok és azok vezetője emlékének megörökítésére Dr. Ravasz Magda (férjezett: Dr. Fehér Dezsőné) és Ravasz László, továbbá a hozzájuk csatlakozó alapító családok jelenleg élő utódai alapítvány létesítését határozták el.

Mivel az alapítók vezetőjének egyenes ági hetedik leszármazottja Ravasz Antal gazdálkodó, mérnök az evangélikus gyülekezet presbitere volt, ezért kezdeményezte leánya és fia a hatályos törvények által visszaadásra kerülő evangélikus gimnázium anyagi támogatására az alapítvány létrehozását.

Az alapítvány célja: az újból megindult orosházi Evangélikus Gimnázium jól tanuló, szorgalmas, szerényebb anyagi körülmények között élő tanulói részére ösztöndíj folyósítása a kuratórium döntése alapján.

Az alapítvány – mely 1998. január 1-jétől közhasznú szervezetté alakult – adományokból és az adózók által felajánlott 1%-os támogatás bevételeiből működik. Alapítói nagylelkű adományukkal a közelmúltban megemelték a tanulók támogatására fordítható összeg nagyságát.

2002 októberében ajándékozási szerződéssel az alapítvány tulajdonába adtak közel 40 katasztrális hold – kárpótlás útján tulajdonukba visszakerült – szántóföldet. A föld műveléséből származó haszonbérleti díj értéke nagyobb lehetőséget biztosít a gimnáziumi tanulók támogatására.

A Ravasz Antal Alapítvány megköszöni az adózók által felajánlott 1%-os támogatást, amely a 2001. évben 15 986 Ft volt. Az összeget a tanulók részére ösztöndíj folyósítására használtuk fel.

Éves beszámoló

A Ravasz Antal Alapítvány 2001. évi tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait az alábbiakban hozzuk nyilvánosságra:

2001. évi bevételek

Adomány: 31 000 Ft
1%-os SZJA-átutalás: 15 986 Ft
Kamatjövőrészek: 12 703 Ft
ÖSSZESEN: 59 689 Ft

Evangélikus Gimnázium Alapítvány

Az alapítvány 1991-ben jött létre. Megalapítói az Orosházi Evangélikus Gimnázium 1951-ben érettségizett tanulói, akik a 40 éves érettségi találkozójukon hoztak határozatot az alapítvány létrehozásáról.

Az alapítvány gondolata azért született meg ebben az időpontban, mert ekkor nyílt lehetőség a Tánicsics Mihály Gimnáziumban evangélikus gimnáziumi tagozat indítására.

Az alapítvány célja: a gimnáziumi nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés és kulturális tevékenység támogatása.

Az evangélikus gimnáziumi tagozat a Tánicsics Mihály Gimnáziumban az 1997–1998-as tanévben megszűnt, és 1998 szeptemberében az Evangélikus Általános Iskola épületében megindult a 6 osztályos gimnáziumi oktatás, melyet az alapítvány azóta is folyamatosan támogat.

Az alapítvány 1998. január 1-jétől közhasznú szervezetté alakult.

Az alapítvány adományokból és az adózók által felajánlott 1%-os támogatás bevételeiből működik.

Adószám: 19062310-1-04

Bankszámlaszám: 10402647-26411723-00000000

Éves beszámoló

Az Evangélikus Gimnázium Alapítvány – mely a gimnáziumban folyó oktatási és nevelési tevékenységet támogatja –, 2001. évi tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait az alábbiakban teszi közzé.

2001. évi bevételek:

Adomány: 40 000 Ft
1%-os SZJA-átutalás: 149 007 Ft
Kamatjövőrészek: 62 316 Ft
ÖSSZESEN: 251 323 Ft

2001. évi kiadások:

Évzáróajutalomkönyvek, énekeskönyvek 6 gimnáziumi osztály tanulóinak: 11 981 Ft
Az alapítvány számlájára tévesen befizetett összeg visszafizetése: 19 400 Ft
6 gimnáziumi osztály tanulóinak egyszeri tankönyv-hozzájárulás a 2001/2002-es tanévre: 70 000 Ft
Dologi kiadások (bank- és postaköltség): 18 348 Ft
ÖSSZESEN: 119 729 Ft

A KURATÓRIUM

Az Evangélikus Általános Iskola Alapítvány Isten iránti hálával mond köszönetet mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 1%-át felajánlották az iskolának. A számlára befolyt 247 448 Ft-ot játszódvari eszközök beszerzésére fordítottuk. Adószám: 19061838-1-04 - Bankszámlaszám: 10402647-26411912

†

Várjuk adományait az intézményünket támogató többi működő alapítvány részére az alábbi bankszámlaszámokra:

SOLA FIDE Jankó Bálint és Czeglédi Jankó Géza Alapítvány
Bankszámlaszám: 11733041-20038007

RAVASZ ERZSÉBET Helyesirási Alapítvány
Bankszámlaszám: 11733041-20039084

KÉRJÜK, FELAJÁNLÁSUKKAL, TÁMOGATÁSUKKAL A JÖVŐ ÉVBEN IS SEGÍTSÉK OROSHÁZA EGYETLEN EGYHÁZI ISKOLÁJÁNAK MŰKÖDÉSÉT.

Az Alapítványok Kuratóriumai

2001. évi kiadások:

A kuratórium javaslata és döntése alapján 8 tanulót – jó tanulmányi eredményéért, példamutató magatartásáért – ösztöndíjban részesítettünk.

2001. I. félévben kifizetésre került a 2000/2001. tanév keretében: 48 000 Ft

Dologi kiad. (bank-, postaköts.): 8115 Ft
ÖSSZESEN: 56 115 Ft

A KURATÓRIUM

Adószám: 18375200-1-04
Bankszámlaszám: 11733041-20028596

Mi a nép ópiuma?

Avagy a drogtörvény enyhítése

Hetek óta lábra kapott a hír, s nem éppen kedves karácsonyi ajándéknak tűnik fel gyermekeiket igazán szerető szülők számára, hogy az új parlament enyhíteni akarja a drogtörvényt. „A vallás a nép ópiuma” – hirdették az ateizmus prófétái valamikor. Lehet, hogy fordul a kocka? Az ópium (= a kábulat) lesz a nép vallása?

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma 2002. november 22-én, pénteken délután, Budapesten tartott presbitéri gyűlésén egy ún. „határozati javaslatot” fogadott el, melyet Ittész János püspök fogalmazott.

„Mivel megalapozottnak kell tartanunk azt a hírt, hogy a Magyar Köztársaság Parlamentje dr. Bárándy Péter igazságügyi miniszter előterjesztésével az ún. „drogtörvény” módosítását tervezi, és az előzetes információk szerint a kormányzat a Btk. liberalizálására készül, azt a határozati javaslatot terjesztem a tisztelt Országos Presbitérium elé, hogy testületünk nyilatkozatban foglaljon állást a kérdéssel kapcsolatban, és tiltakozzon a liberalizációs szándékok ellen.” – írja Ittész püspök a bevezetőben.

Az evangélikus megnyilatkozás azért sem lényegtelen, mert a Katolikus Püspöki Konferencia is véleményt nyilvánított november 21-ei keltezésű nyilatkozatában, s kifejti, hogy „népünk iránt érzett felelősségünk tudatában... nyomtatékosan kérjük a törvényhozókat... tegyenek meg mindent a társadalom egészségének megőrzése érdekében”. S a diagnózis a katolikus nyilatkozatban: „Korunk embere szenved a kábítószerek pusztítása miatt. Egyének, családok, elsősorban fiatalok életét teszik tönkre a kábítószerek. Egyetlen társadalom sem maradhat télen ezzel a veszéllyel szemben, ha élni akar.”

Ittész János püspök határozati javaslatát az Országos Presbitérium elfogadta, ennek szövegéből a legfontosabb részeket közöljük:

„A Szentírás tanításán alapuló szilárd meggyőződéssel valljuk, hogy az emberi élet Isten ajándéka. Fájdalommal látjuk, hogy korunkban eddig még soha nem látott módon veszélyeztetett az emberi élet... A rohamosan terjedő káros szenvedélyek... növekvő mértékben rombolják, pusztítják a teremtő Isten csodálatos adományát, az emberi életet, egészséget...”

Ebben a helyzetben minden felelős tényezőnek csak egy feladata lehet. Egyházaknak, egyesületeknek, iskoláknak, családoknak és kormányzatnak külön-külön, de összefogva is, fel kell venni a harcot e pusztító veszedelem (kábitószert) ellen.

Ebben a küzdelemben különösen is jelentős feladata van a törvényalkotóknak.”

Kérjük őket, hogy „sajátos feladatuk és kötelezettségük szintjén törekedjenek arra, hogy törvényeink az úgy súlyának megfelelően kezeljék a kábítószert-termesztéssel, terjesztéssel és használat

összefüggő kérdéseket. Minden engedékenység beláthatatlan károkat és veszélyeket okoz.

A Magyarországi Evangélikus Egyház nevében kifejezzük készségünket a kábítószert elleni küzdelemben a legszélesebb körű együttműködésre.”

Ebbe a „legszélesebb körű” együttműködésbe természetesen az is beletartozik, amit a katolikus Püspöki Konferencia így fogalmazott meg: „A Katolikus Egyház a maga részéről is igyekszik segíteni a szenvedélybetegeken egyéni és intézményes formában egyaránt.”

Hogy mennyire komoly a helyzet, azt a törvénytervezet megismerése igazolja. Éppen ezért érdemes megismerkedni Soltész Miklós országgyűlési képviselő felhívásával is, aki engedélyezte szerény lapunknak, hogy felhívását teljes egészében és drámátságában leközöljük:

„Kedves nagyszülők, szülők!

Tisztelt pedagógusok, tanárok, nevelők!

Az alább idézett jogszabály a büntetőtörvénykönyv változtatásával kerül a parlament elé. Önökön is múlik, hogy ez a gyalázat ne tegye tönkre gyermekeinket, neveltjeinket. Kérem, minden lehetséges fórumon emeljünk fel szavunkat, hogy megváltoztathassuk a beterveztők szándékát. Köszönettel:

Soltész Miklós
országgyűlési képviselő

A tervezet:

21. § A Btk. 283. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

283. § Nem büntethető kábítószerezéssel visszaélés miatt,

a) aki csekély mennyiségű kábítószert saját használatra természet, előállít, megszerz vagy tart [282. § (5) bek. a) pont],

b) aki csekély mennyiségű kábítószert, együttesen történő kábítószert-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/A. § (6) bek. a) pont],

c) az a tizenennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizenennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával csekély mennyiségű kábítószert saját használatra természet, előállít, megszerz vagy tart [282/B. § (7) bek. a) pont]

d) 1. az a tizenennyolcadik életévét betöltött, de huszonegyedik életévét meg nem haladott személy, aki tizenennyolcadik életévét be nem töltött személynek, illetőleg

2. az a huszonegyedik életévét meg nem haladott személy, aki oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épület területén csekély mennyiségű kábítószert, együttesen történő kábítószert-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/B. § (7) bekezdés b) pont első fordulat

lata, ha a bűncselekmény a (2) bekezdés a) vagy b) pontjába ütközik],

e) az a kábítószert-függő személy, aki

1. jelentős mennyiséget el nem érő mennyiségű kábítószert saját használatra természet, előállít megszerz, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz 282/C. § (1) bek. és (5) bek. a) pont], illetőleg

2. csekély mennyiségű kábítószert együttesen történő kábítószert-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/C. § (2) bek. és (5) bek. a) pont],

f) az a kábítószert-függő személy, aki az e) 1. alpontban meghatározott bűncselekménnyel összefüggésben – kétévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő – más bűncselekményt követ el, feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószert-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószert-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.”

További kommentár ehhez nem szükséges. Legfeljebb egy fanyar, de inkább keserű asszociáció esedékes. Valamikor egy Marx nevezetű gazdaságfilozófus és követői azzal vádolták meg a keresztyénséget, hogy a „vallás a nép ópiuma”. Groteszk, hogy megfordulhat a kocka, és az ópium (a kábulat) lesz a nép vallása. Hiszen nemcsak a drog fenyeget, elég szomorú eredményt kapunk akkor is, ha kis hazánkban megszámloljuk azokat, akik a pohár fenekére nézve keresik boldogulásukat a kábulatban.

RIBÁR JÁNOS

Tiltakozó akció a nagyváradi püspöki palota miatt

Csendes tiltakozó akcióba kezdtek Nagyváradon a katolikus egyház hívei az egykori püspöki palota visszaszolgáltatásának halogatása miatt. A hívek minden vasárnap délben a palota előtti parkban csendes imádkozással tiltakoznak amiatt, hogy nemrég Legfelsőbb Bíróság jövő év május 14-ére napolta el az ítélethirdetést a fél évszázaddal ezelőtt államosított püspöki palota ügyében. A hívek december elsején gyűltek össze első alkalommal a Barokk Palotának nevezett épület előtti parkban. „Már csak Isten segítségével bízhatunk” – mondta Fodor József, a nagyváradi katolikus püspökség vikáriusa. [Romániai Magyar Szó (Bukarest) Az MTI nyomán]

Gyülekezeti hírek

HAGYOMÁNYOS ALKALMAINKAT az újévben is megtartjuk, amelyekre szeretettel hívunk mindenkit.

- Minden *kedden és pénteken* reggel 8.00 órakor reggeli áhítat a gyülekezeti teremben.

- Minden csütörtök este 17.00 órakor istentisztelet a gyülekezeti teremben. Az alkalom után szívesen invitáljuk a kedves testvéreket egy kis esti beszélgetésre, testvéri közösségre, közös imádkozásra.

- Minden szombaton délután tizenévesek (TEVE) alkalma, *este* pedig a felnőtt ifjúság jöhét össze. Mindegyik alkalomnak átfogó címe „Beszélgetések a Biblia körül”.

- Természetes, hogy *minden vasárnap délelőtt 9.00 órai kezdettel gyermek istentiszteletet* a Györy-teremben, 10.00 órakor pedig a felnőtteket várjuk istentiszteletre a templomba.

- Minden hónap első vasárnapján *ünnepljük az Úr szent vacsoráját*. Kivétel az adventi és a böjti időszak, amikor minden vasárnap lehetőség van erre. Advent és böjt ideje a bűnbánat időszaka, vagyis bűnbánattal, megtisztulni akarással készülünk a nagy üdvőtörténeti ünnepre. Advent a karácsonyot előzi meg, böjt a nagyhetet és a feltámadás ünnepe.

†

ÉRDEKLŐDÉS ESETÉN indulna egy 11 részből álló sorozat a tavalyi „Felnőtt hittanhoz” hasonlóan, de most „*Az úrvacsora szent titkai*” címmel. Kettős célja lenne ezeknek a szerdai alkalmaknak: 1) elméleti felkészülés, 2) lelki elmélyülés az Úr szent vacsorájának ügyében.

Amennyiben lesz érdeklődés, akkor a sorozat az egyetemes imahét után, azaz 2003. január 29-én, szerdán 17.00 órakor kezdődne, s április 9-én, szintén szerdán, fejeződne be. Ez tehát 11 alkalmat jelent.

†

A PRESBITEREK ÉS A KÉPVISELŐ-TESTÜLETI TAGOK

figyelmébe ajánljuk, hogy a hivatalosan összehívott üléseken kívül minden hónap első kedd estéjén jövünk össze, 17.00 órai kezdettel. Az összejövetel első részében egy előadás hangzik el, a második részben záró áhítatra kerül sor, a legvégén aktuális gyülekezeti ügyekről is tájékoztatást adunk, illetve adott a *Fórum* lehetősége. Így volt ez december 3-án kedden este is, ami az advent és karácsony jegyében történt.

A legközelebbi összejövetelre 2003. január 7-én kerül sor, a hónap első keddjén, ugyancsak 17.00 órai kezdettel.

Arra is szeretettel felhívjuk a presbiterek és képviselő-testületi tagok figyelmét, hogy általában igyekeznek a szószékről

kihirdetni ezt az alkalmat, de ha mégis elmaradna a szószéki hirdetés, az alkalomra akkor is sor kerül. Tehát minden hónap első keddjén, 17.00 órai kezdettel szeretettel várjuk a presbitereket és a képviselő-testület tagjait. Helyszín a gyülekezeti terem.

†

A KONFIRMANDUSOK ALKALMAI is megszerveződtek, 2002. november 16-a óta minden szombaton 9.00 órai kezdettel jönnek össze a gyülekezeti teremben, hogy készüljenek a konfirmáció vizsgára és istentiszteletre, amikor először vehetnek részt az Úr szent vacsorájának ünneplésében, azaz először vehetik magukhoz az Úr Jézus Krisztus testét és véréit.

Karácsonyig még be lehet kapcsolódni a felkészülésbe, ezért szeretettel kérjük a szülőket, keresztszülőket, tegyenek meg mindent azért, hogy gyermekeik és keresztyermekük megismerhessék hitünk szent titkait.

Idén Ribár János igazgató lelkész, esperes a konfirmáló lelkész, segítője Nagy Erviné lelkész.

†

2003-BAN IS FONTOS INFORMÁCIÓ,

hogy egyházunk életét a gyülekezeti tagok hitéből fakadó anyagi áldozat biztosítja. Ennek háromféle módja lehetséges:

1) *Egyházi járulék*, amiről a pénztárosunk nyugtát ad és bevezetésre kerül a nyilvántartási katonra. Az egyházi járulék (vagy komplikáltabb nevén egyházfenntartói járulék) régen az egyházi adónak felelt meg. Adminisztrációs értelemben ez biztosítja a gyülekezeti tagságot.

2) *Adományok*, amelyek alkalmanként történnek, pl. a legtöbbször a hála kifejezése-

ként, vagy amikor az egyházközség vezetősége ún. céladományt hirdet meg egy határozott célra. Pénztárosunk természetesen erről is nyugtát ad, ez is hivatalosan bekerül a könyvelésbe, és bejegyzésre a nyilvántartási katonra.

3.) *Istentiszteleti offertórium*, vagy perselypénz, amit minden istentisztelet végén 3-5 tagú bizottság számol meg, vezet be egy offertóriumos füzetbe, és onnan kerül a pénztárba, illetve a könyvelésbe.

Tehát az új esztendőben is szeretettel kérjük a gyülekezetünk tagjait, vagy leendő tagjait, hogy anyagilag is segítsék gyülekezeti életünket.

†

NAGY TERVÜNK 2003-ban a templomfűtés megoldása. Reménység szerint sikerült olyan szisztémát találni, amelyik a pad felső felületét fűti, és csak a ráüléstől számítva.

Ilyen fűtési rendszer készült el a nagyszénási evangélikus templomban, ahol is szeretnénk pontosan megfigyelni a rendszer működését. Miután nem térfűtésről van szó, elegendő a nagyszénási evangélikus templom mérete is, hogy megtudjuk, megfelelően működik-e.

A nagyszénási evangélikus testvérek éppen december 14-én, szombaton 14.00 órától adnak hálát templomukban, hogy a fűtés megoldódott. Erre az alkalomra bárkit szeretettel várnak a gyülekezet vezetői és tagjai.

Az orosházi evangélikus templom fűtés-szerelésének a bekerülési összege 2,8 millió forint, (+ÁFA), ami tehát jelentősen 3 millió forint fölé emeli az összeget. Örömteli hír, hogy néhai Kovács Jánosné (sz. Nádai Hajnalka) testvérünk, volt pénztárosunk öröksége 2,1 millió forint maradványt jelent. Kötelezettségünk a sír gondozása, miután megcsináltattuk, és így a maradvány az említett összeg. Tehát a hiányzó összeget kellene majd a gyülekezeti tagok templom iránti szeretetéből fakadó áldozatkészségéből összegyűjtenünk jövő év, azaz 2003 szeptemberéig. Ez a nagy tervünk.

Ünnepi alkalmaink

December 24. (kedd) 15.00 óra Gyermekek karácsonya.

17.00 óra Szentesti istentisztelet.

23.30 óra Éjféle betlehemes.

December 25. (szerda) 10.00 óra Karácsonyi istentisztelet úrvacsorával.

17.00 óra Karácsony esti istentisztelet.

December 26. (csütörtök) 10.00 óra Karácsonyi istentisztelet úrvacsorával.

December 29. (vasárnap) 10.00 óra Istentisztelet.

December 31. (kedd) 17.00 óra Óév esti istentisztelet.

Január 1. (szerda) 10.00 óra Újévi istentisztelet úrvacsorával.

17.00 óra Újév esti istentisztelet úrvacsorával.

Január 2. (csütörtök) 17.00 óra Istentisztelet.

Január 5. (vasárnap) 10.00 óra Istentisztelet és úrvacsora.

Január 6. (hétfő) 10.00 óra Istentisztelet.

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Bruznyiczki János és Kesjár Edit fia:
BÁLINT 2002. szeptember 8.
Sebestyén Gábor és Kis Katalin gyermekei:
TAMÁS ISTVÁN és TÍMEA KATA 2002. szeptember 22.
Berta Mihály István és Szatmári Ildikó Anikó fia:
VIKTOR SZILVESZTER 2002. szeptember 29.
Tobak Béla Viktor és Szabó Zsuzsanna Aranka fia:
ÁDÁM ISTVÁN 2002. október 5.
Szabó István és Birkás Tünde Ella leánya:
RÉKA 2002. október 13.
Sebesi Károly és Kiszely Katalin leánya:
KLÁRA KATALIN 2002. október 19.
Quintz Zsolt és Benkő Zita fia:
DÁNIEL 2002. október 26.
Balog József és Mracskó Ilona fia:
KRISZTIÁN 2002. november 10.
Polyák János és Torda Edit fia:
MÁTÉ 2002. november 17.
Bánki Horváth Lajos és Fekete Nóra leánya:
VERONIKA 2002. november 17.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Rusz Tamás és Nagy Mariann 2002. augusztus 31.
Rucz Róbert Csaba és Benisz Edina Erzsébet 2002. szept. 14.
Molnár Olivér és Nemesvári Rita 2002. szeptember 14.
Rózsa Attila és Cziráki Veronika 2002. szeptember 21.
Vincze Zászló és Farkas Mónika 2002. szeptember 21.

Bogár János és Keresztes Csilla 2002. szeptember 21.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK (2002. augusztus 26.–2002. november 30.)

Holecska Kálmánné (Györgyi Irén 90) · Csonka Pál (83) · Réti Lászlóné (Németh Magdolna 77) · özv. Tóth Sándorné (Madarász Rozália 81) · Zimborán Jánosné (Setényi Éva 63) · Tóth Benedek Antal (51) · Héjjas Mihályné (Süle Irén 79) · Kővágó Pál (92) · Fazekas Károlyné (Hován Erzsébet 78) · Bodrogi Eszter (75) · Kiss Ferencné (Németh Katalin 77) · Harsányi Józsefné (Halustyik Eszter 80) · Bulla Józsefné (Németh Zsuzsanna 88) · Vági Ilona (43) · Szverle Istvánné (Nagy-György Viktória 78) · Homoki István (83) · Nádházi Istvánné (Zábrák Erzsébet 82) · Dávid Jánosné (Mihály Erzsébet 91) · Sajtos Zoltán (11) · Budavári Zoltán (68) · Pióker István (56) · Németh István (87) · özv. Dani Józsefné (Németh Julianna 82) · Szente Márton László, Kardoskút (52) · özv. Tóth Sándorné (Fehér Etelka 98) · Juth Mihályné (Zs. Szabó Jusztina 72) · Hegedűs Sándorné (Kiss Irén 81) · Kunos Ferencné (Bokor Zsuzsanna 95) · Spánik Rozália (Bukra Rozália 62) · Séllei Sándorné (Németh Etelka 81) · Ravasz Pálné (Szél Ilona 91) · Bánki Horváth Béla, Kardoskút (47) · Pipis János (88) · Tóth György (97) · Valent Mihályné (Plenter Margit 81) · Varga Sándor (89) · Ács Imréné (Bella Rozália 87) · Adorján Albert (64) · Horváth Jenőné (Szabados Tóth Erzsébet 77) · Lódi Istvánné (Bubik Mária 88) · Annus József (53) · Tenkes István (54)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT
CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

†

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2002. augusztus 24.–2002. november 28.

Dr. Györgyi Sándor	1000 Ft	Györgyi Bálint és neje	2000 Ft
Macher Lajosné	500 Ft	Bérczes Elemér és neje	2000 Ft
Barna Béláné, Kardoskút	1000 Ft	Török Sándor, Franciaország	5000 Ft
Evangélikus Leánygyülekezet, Kardoskút	1500 Ft	Tarr István és neje	2000 Ft
Horváth Jenő, Budapest	2000 Ft	Ravasz Sándorné	1000 Ft
Németh Istvánné	1000 Ft	Csepregi Ervin és neje	1000 Ft
Dr. Tömböly Jánosné és családja	2000 Ft	Dr. Fehér Dezsőné, Budapest	4000 Ft
Ujj Tiborné	1000 Ft	Keller Józsefné	500 Ft
Kovács Lajos és neje	500 Ft	Tóth Imre	2000 Ft
Tamasi Tamás, Cegléd	1000 Ft	Czikora Emília	4000 Ft
Kulcsár Jánosné	1000 Ft	Török Lajos	500 Ft
Zombori Lajosné	500 Ft	Szász István és neje	1600 Ft
Töröss Antalné	500 Ft	Dr. Kiss A. Sándor, Szeged	1000 Ft
Gál Erzsébet	200 Ft	Verasztó Józsefné	500 Ft
id. Éliás Dávid	500 Ft	Pörneki József	5000 Ft
Dr. Misurda Mihályné	2500 Ft	özv. Molnár Jánosné	1000 Ft
Laszli Józsefné	500 Ft	Jankó Béla, Budapest	2000 Ft
Csiszár Mihályné	1000 Ft	Héjja Bálint, Kardoskút	1000 Ft
Takács István és neje	1000 Ft	Kertai Jánosné	500 Ft
Dr. Farkas Péter, Budapest	5000 Ft	Csete Sándorné	2000 Ft
Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium	3000 Ft	Szikora József és neje	1000 Ft
Szekeres Istvánné	500 Ft	Rajki József és családja	1000 Ft
Kovács Ferencné	500 Ft	Orsós Jánosné	500 Ft
Török Lajos	1000 Ft	Madarász István, Balatonboglár	3000 Ft
Zalán Beáta	100 Ft	Faludiné Szita Margit, Budapest	1000 Ft
Hajdú János, Kardoskút	1000 Ft	Dr. Szekulesz Ágnes, Budapest	1000 Ft
Gyöngyösi Katalin	500 Ft	Gáspárné Holecska Jolán, Budapest	2000 Ft
Borcsiczky Józsefné	1000 Ft	Topcsiov Ferenc, Budapest	2000 Ft
dr. Dénes Jánosné	2000 Ft	Név nélkül, de Istennél tudva lévő 5 testvértől	5500 Ft

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) · **Felelős kiadó:** Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomatás:** Iniciale Bt., Orosháza